

Szerkesztőség Kiadóhivatala és
Nyomda: Bul. Reg. Ferdinand 4.
Telefon: 151 — Sörgőnyomda:
Közlöny. Arad —: Az Aradi
Nyomda vállalat tulajdona. Ki-
adása és rotáció naponta reggel.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente
840, félre 420, negyed-
évre 210, havonta 70 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej fel-
több —: Egyes szám 3 Lej.
Vasárnap 5 Lej. —: Bucu-
restiben 50 bani felár.
Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 112. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Csütörtök, 1934. május 24

Nevek történelme

Irtá: Hegedüs Nándor

Semmiféle adat, vagy bizonyíték nincs amellett, hogy azért volna ma az erdélyi románoknak magyar családi nevük, mert erre őket törvényileg kényszerítették. Russu Abrudeanu szenátor ugyanis saját kezdeményezéséből törvényjavaslatot nyújtott be, amelyben büntetés terhe alatt kötelezni akarja azokat a románokat, akiknek magyar vezetéknevük van, hogy ezeket záros határidőn belül románosítsák meg. Javaslatának indoklásában azt állítja, hogy a magyar családnevek az évszázados magyarosítás eredményei. Annyi engedelményt hajlandó tenni, hogy akik ki tudják mutatni, hogy legalább kilencven éve magyar nevük van, azok ezt a nevet megtarthatják.

Nem hiszem, hogy valakinek kifogása van az ellen, ha családi nevét román ember románra változtatja. Ehhez nem kellett eddig sem büntető megtorlással való fenyegetőzés, mert tapasztalhatjuk, hogy számosan színezték át nevüket az utóbbi években románra, amint Faragóból csináltak Faragát, Dobóból Dobaut, Nagyból Naghit és így tovább. Sőt éppen a magyar sajtónak szokása, hogy megkülönböztetés végett maga is románosan írja le a magyar hangzású románok neveit, mert az összetévesztésnek néha politikai hátránya van. De azt valószínűleg maguk a románok fogják ellenezni, hogy őket törvényes nyomással kényszerítsék arra, hogy régi családi nevüket elhagyják, ha egyébként saját magukban erre nincs hajlandóságuk.

Mi magunk részéről annak a hangoztatására szorítkozunk, hogy román emberek magyar hangzású neveiben nem rejlik semmiféle erőszakos tévnyedés, mit a multnak szemére lehetne hányni, ha csak nem bizonyos erkölcsi presszió, ami nem a hivatalos közegek kimonodott bűne. Nem igaz az, amit ma gyakran hallunk, hogy egy román ember csak akkor jutott a magyar időben közhivatalhoz, ha nevét megváltoztatta. Milyen csökönyösen ismétlik meg ezt a vádat a nemzeti irányzat hívei? Csodálatos, hogy nem akadt még román ember, aki ezt megcáfolta volna. Hiszen, ha visszagondolunk a román közhivatalnokok sorára a magyar időből és elének tünik a Pap, Bolchis, Tempelean, Rednik, Daraban, Faszic, Popa, Roxin, Porumb, Nistor, Ponoran, Phanta, Ghimbisan, Popescu név, akkor már tudjuk, hogy ezek a köztisztviselők és társaik, mindnyájan megtartották román nevüket.

Az erdélyi románok magyar családneve nem a névmagyarosítás divatjából ered, hanem már évszázadokkal előbb megtalálható, amikor még a magyarosítás gondolata ismeretlen volt, mert nemzeti irányzat egyáltalában nem is játszott szerepet a kormányzatban, vagy a közéletben. Ellenkezőleg, minthogy a XIX. századig az uralkodó eszme a vallási irányzat volt, az erdélyi fejedelmek, különösen Bethlen és a Rákóczyak magyarosítás helyett románosítottak, mert azt hitték, hogy ezen a réven inkább megnyerhetik a románokat a kálvinista hitnek. Abban, hogy a románoknak mégis volt magyar családi nevük, a magyarosításnak semmi szerepe sem fedezhető fel. Magyar neveket találunk a románok között háromszáz évvel ezelőtt is. 1680-ban az erdélyi ortodox román püspököt Budai Józsefnek hívták. Hora első kérvényét egy Enyedi Ferenc nevű román udvari ágens vitte Bécsbe. A tizenharmadik század erdélyi román kulturmozgalmainak egyik nagyérdemű vezetője Molnár János román szemorvos, az erdélyi humanista-világ egyik rendkívül tehetséges alakja volt. A Supplex Libellus Va-

Nyilatkozik a legújabb diktátor:

A Balkán-szövetség hive az új bolgár diktatura

Georgieff bolgár miniszterelnök nyilatkozata az ország új kül- és belpolitikájáról — Drámai jelenetek közt zajlott le a szófiai államcsíny
Görögország is követi Bulgária példáját

Szófiából jelentik: A külföldi lapok tudósítói szenzációs részleteket közölnek a Bulgáriában bekövetkezett államcsíny részleteiről. A Zveno-mozgalom tagjai a napokban kirombant kormányváltást tartották legalkalmasabbnak tervük végrehajtására. Georgieff Kimon, a mozgalom vezetője, a legnagyobb titokban adta ki Zveno-hoz tartozó katonatiszteknek az utasítást, hogy az államcsínyt csütörtökön éjszaka pontosan 12 órakor hajtsák végre.

Amikor az órák az éjjelt elűtötték, az összes kaszárnyákból teljes hadfelszereléssel elindult a katonaság és egymásután foglalta el a főváros stratégiai pontjait, valamint a középületeket.

Ugyanekkor figyelmeztették a lakosságot, hogy

BORIS BOLGÁR KIRÁLY,

akir állítólag fogolyként őriznek palotájában

senki se hagyja el házat. Fél egykor érkeztek meg a katonai csapatok a királyi palota elé, ahol megálltak. Éjjel két órakor jelent meg a palota előtt Stojceff ezredes, Bulgária párisi katonai attaséja, aki már két hete Szófiában tartózkodott. Az ezredes belépett a királyi testőrezred kaszárnyá-

jába és parancsot adott az egyik trombitásnak, hogy fujjon „Riadó”-t. Pillanatok alatt az egész ezred az udvaron gyülekezett és Stojceff ezredes közölte a tisztekkel és katonákkal, hogy átvette az ezred parancsnokságát. Egyben elküldött az ezred régi parancsnokáért, aki előtt megismételte kijelentését. Ez tiltakozott az eljárás ellen, de Stojceff figyelmeztette, hogy nem riad vissza az erőszak alkalmazásától sem és ekkor a régi parancsnok visszavonult. Érdekes megemlíteni, hogy Stojceff éjszaka egy óráig az olasz követségen rendezett estélyen volt, ahol kedélyesen elbeszélgetett Musanoff miniszterelnökkel. Egy órakor hazament, levetette frakkját, egyenruhát öltött és a királyi palotába sietett, ahol végrehajtotta az államcsíny befejező aktusát.

Amikor ez megtörtént, Georgieff Kimon felhívta telefonon Boris királyt, akivel közölte az eseményeket. Hosszas viták következtek, de a király végül hajnali öt órakor mégis fogadta Georgieffet és társait. Boris király reggel hét órakor magához kérte Musanov volt miniszterelnököt, aki elmondotta, hogy

a miniszterek egyrésze tudott a készülő államcsínnyről, de senki sem gondolt arra, hogy ilyen hamar bekövetkezik.

Ő is csak éjszaka két órakor értesült az eseményekről, amikor az olasz követség estélyéről hazatért. Azonnal telefonálni akart a királynak, de a központból egy tiszt az közölte vele, hogy a magánfelek közötti telefonbeszélgetés tilos.

— Itt nem magánfél beszél, hanem Musanov a kormány elnöke!

— Nem, Musanov ur, Ön ezt csak hiszi! Ön már nem miniszterelnök és parancsom van rá, hogy senkivel sem adjak Önnek telefonösszeke-
tetést.

Közvetlenül ezután Musanov lakásán egy katonatiszt jelent meg, aki reggelig őrizet alatt tartotta. Musanov a kihallgatás alkalmával kijelentette a király előtt, hogy a mozgalom oly erős, hogy a vele való szembehelyezkedés kilitástalan...

(Folytatása a 2. oldalon.)

lachorumot Méhes József szerkesztette, akitől Vaida egyik magyar parlamenti beszédében azt állította, hogy neki és Marjának rokona. A vallási unio ellen tiltakozó feliratot ez előtt kétszáz évvel egy Nagyszeghi Gábor nevű román ember írta. A Hora-féle mozgalmat megelőzőleg lezajlott topánfalvi lázadásban egy Gombos Ursz nevű román nevet jegyzi fel a krónika, akit először halálra ítélték és később kegyelmeztettek meg neki. Hora egyik legjobb hive egy Bogar Toma nevű parasztember volt, aki mindenütt azt hirdette, hogy Horának felhatalmazása van a császártól a magyarok ellen. 1792-ben román tisztek kérték az udvart, hogy a románokat ismerjék el Erdély negyedik nemzetének és ennek a memorandumnak az aláírói között Remetei Miklós, Vitéz Luca és Sincal János kapitány neveit találjuk. Ez a kapitány fivére volt Sincal Györgynek, a Cronica Romanilor szerzőjének, aki magyar hangzású nevét kétségkívül onnan

vette, mert bár ő maga egy székely faiban született de nemesi családja a fogarasmegyei Ó-Sinkára való. A hátszegi román vikáriusok névsorában még 1790-ből Fűskuti Sándor és Timár Mihály neveire bukkanunk. Azoknak a tanároknak a nevei között, akik 1845-ben Balázsfalván pártot ütöttek Lemény püspök ellen, Kutfalvi Vazul nevét jegyezték fel a krónikák. A balázsfalvi nyelvújító román professzorok sorában nagy érdemeket szerzett Köröcsi Sámuel, de az nem is ötlött az eszébe legnagyobb nyelvújító tevékenysége közepette sem, hogy saját nevét megromanosítsa, mert ilyen gondolat akkor nem volt a levegőben. Erdélyi Vazul, a későbbi nevezetes egyházférfi, már 1843-ban a zendülő és kizárt balázsfalvi ifjak között lázongott. Avram Iancu barátai között a marosvásárhelyi román jogászok táborában ott lelkesedtek a szabadságért Papp Sándor, aki csak később, történetíró korában vette fel a Papiu Hilarion nevet

és Russu urnak is valamelyik őse, vagy rokona, akit azonban akkor a feljegyzések még Orosz néven ismernek. Aki pedig az újabbról magyar politikai történetet ismeri, az tudja, hogy az alkotmányos életben már kiemelkedő szerepet játszottak Trombitás, Ládai, Szombati, Rezei, Véghő, Gall, Mocsonyi és más magyar nevű román vezetők és képviselők. Nem is lehet arról beszélni, hogy ezeknek a neveknek a keletkezésében bárminő kényszerítés, vagy hatalmi beavatkozás játszott volna közre. A románok magyar neveire sokféle elmélet és magyarázat van. A román írók szerint, — akik tudniillik komolyan és nem politizáló szándékkal fejtetik a kérdést, — számos román harcolt a Bocskay-féle hajduseregben és ezek rendszerint feivették kapitányaik nevét. Számos magyar név ragadt a románokhoz abból az időből, amikor a székelyek Vitéz Mihály seregében harcoltak. Megtörtént, hogy egyes falvakban román pap hívja a gyermekeket más egyház papja keresztelte és anyakönyvelte és a gyermek így magyar nevet kapott. Ezzel szemben magyar írók alappal állítják, hogy a magyar nevű románok tekintélyes része elrománosodott magyarokból áll, amit megerősít Vaida Sándornak nemrégiben a román parlamentben elmondott kijelentése a román faj asszimiláló képességéről, amelynek

bizonyosságát felemlítette, hogy a magyar uralkom idején 489 magyar község románosodott el.

Egyébként, hogy a magyar nevű románok nagy számában nincs semmi része az erőszakos magyarosításnak, azt garantálja az is, hogy igen sok német nevű román család van, Hoffmann, Regmann, akik valamennyien elrománosodott szászok, mert az úgy-e mégsem valószínű, hogy a magyar kormányok azt követelték volna a románoktól, hogy német neveket vegyenek fel.

Mindezt a fejtegetést és inkább történelmi összevágást azért adtuk itt elő, mert nem engedhetők meg, hogy minden mozzanathoz fegyvert kovácsoljanak. Az azután a románokra tartozik, hogy hajlandók-e magyar nevüket felcserélni. Én például kételkedem, hogy Bálintnak, a negyvennyolcas néptriunnak az utódai szívesen hagyják cserben történelmi családnévüket, vagy a Leményiek fel akarnak cserélni azt a nevet, amit valamikor érsek-elődjük viselt, vagy Ófelsége fővadászmestere bucsú vesz Mocsonyi nevétől. És valószínűnek tartom, hogy egyik-másik titakozni is fog az ellen, hogy erre őt törvény útján kényszerítsék, még akkor is, ha nem tudja bebizonyítani, — mint azt Russu ur kívánja, — hogy már kilencven évvel ezelőtt magyar neve volt.

A bolgár diktatura — a kommunizmus előjátéka?

Terrorral fegyverezték le a tisztek az ellenszegülő királyt

A Daily Telegraph tegnap esti kiadásában azt írja, hogy Bulgáriában sokan azt hiszik, hogy az, ami Szófiában történik, a bolsevizmus előjátéka és Georgieff tábornok Kerenszky szerepét fogja eljátszani. A szélső ellenzék természetesen nem nyugszik bele a diktatúrába és a macedonokat akarja a maga céljai számára megnyerni. Hír szerint

a bolgár sorkatonaság egyrésze már harcol a macedonok ellen.

A News Chronicle a bulgáriai eseményekkel kapcsolatban megjegyzi, hogy Boris király rendkívül súlyos dilemma előtt állott, amikor az össze-

esküvők berontottak szobájába és azt követelték tőle, hogy kiáltssa ki a diktatúrát. A király mindig szigorúan alkotmányos és demokrata szellemű uralkodó volt, de ellenszegülése lemondását tette volna szükségessé és ez polgárháborút idézett volna elő. Beavatott helyen úgy tudják, hogy a király felajánlotta lemondását, de az összeesküvők lebeszéltek erről, mert veszedelmes helyzet állott volna elő, ha az uralkodó nyíltan megtagadja a diktatura kikiáltására vonatkozó kérés teljesítését. Az összeesküvők minden esetre elég erősek voltak ahhoz, hogy a királyt eltérítsék szándékától. Állítólag több tiszt nyíltan megvető módon viselkedett a királlyal szemben.

Georgieff, az új miniszterelnök legelső nyilatkozata

Izgalmasan idegfejesítő munkája közben is időt szakított magának Kimon Georgieff miniszterelnök, hogy fogadja szófiati tudósítónkat. Az új miniszterelnök tartalékos alezredes, rendkívül szeretetremóltó férfiú, minden szava és mozdulata erélyességet, elszánt elhatározottságot árul el. Georgieff miniszterelnök nagy őszinteséggel így nyilatkozott:

— Ami az új kormány külpolitikáját illeti, minden legkisebb elkanyarodás nélkül követni fogjuk az előbbi kormány külpolitikai irányát, melyet a bolgár nemzeti érdek vezet és amelyet az egész ország közvéleménye helyesel. Mindent el fogunk követni, hogy ebben az irányban kielégítő eredményeket érjünk el, de hogy sikerünk legyen, gyorsabb módszereket kívánunk követni. Nem vagyunk barátai a végtelen tárgyalásoknak. Külpolitikánk éppen abban fog különbözni a Musanov-kormányétól, hogy gyorsított tempóban akarunk dolgozni és feltétlenül aktív politikának vagyunk a hívei.

— Mindenekelőtt a Balkán-paktum dől szemünk előtt, — így folytatta az új miniszterelnök. — Bulgária a béke politikáját fogja követni és minden pillanatban kész a szomszéd országokkal megemlékezési szerződést kötni.

És mikor paktumról beszélnek, akarva, nem akarva, Genf felé fordul tekintetem. A kis Bulgária mindig erőteljes támaszt talált a Népszövetségben, erre a támogatásra számít a jövőben is. Ezentúl Bulgária semmiféle akcióban nem hajlandó részt venni, ami nincs teljes összhangban a népszövetségi alkotmány szellemével és betűjével. Mint-hogy a kisépek Genfben mindig segítségre találtak, Bulgária is őszintén híve a népszövetségi eszmének, amelyet erőteljes támogatást mélt.

— Néhány megjegyzést kívánok tenni Bulgária és Olaszország, illetve Németország viszonyá-

Püspök Gyógyfürdő

Oradea mellett.

600 év óta használják 42°C kén- és rádiumos hőforrásait reuma, köszvény, csúszásos és női betegségek ellen bámulatos eredménnyel.

Ujnan épült modern thermális Iszapfürdő

pöstyéni módszer szerint.

Villany, mesterséges szénasav, fenyő- és fű-fürdők, sziv- és idegbetegek részére.

Románia első

Hullámfürdője

Penzio:

Májusban	80.—	Lejtől — 160.—	Lejir
Juniában	90.—	Lejtől — 180.—	Lejir
Juliusban és			
Augusztusban	100.—	Lejtől — 220.—	Lejir
Szeptemberben	80.—	Lejtől — 160.—	Lejir

50% vasuti kedvezmény.

Elsőrendű orth. kóser étterem.

Tennis, zene, tánc, sportversenyek, könyvtár stb.

Kérjen prospektust.

menti reformra van szükség, hogy a törvényhozás munkája gyorsabb és hatékonyabb legyen. A gazdasági feladatok megoldására bele fogjuk vonni a parlament keretébe a gazdasági szervezetek képviselőit. Kormányom a nemzeti egység kormányja, amit az is bizonyít, hogy az agrárius Sacherev éppúgy helyet foglal benne, mint Moloff tanár, aki Cankov szociális mozgalma egyik vezére volt. A kormányban minden politikai árnyalat helyet talált, hogy ezzel is kidomborodjék a kormány nemzeti jellege és kifejezésre jusson a nép egysége, a megbékülés.

— A bolgár nép átérti hivatásunkat és küldetésünket, aminek legjobb bizonyossága, hogy országszerte rend és nyugalom uralkodik! — fejezte be szavait az új miniszterelnök.

Bulgáriában minden csendes

Jugoszláv lapok a Szófiából érkezett utasoktól hallottak alapján, dióhéjban az alábbiakban foglalják össze a bolgár fővárosban történt sorsdöntő eseményeket.

Szombaton éjszaka riadókészültségben volt Szófia helyőrsége és fél tizenkét óra tájban katonaság zárta körül a fővárost, az utcákat katonai csapatok szállták meg, amelyek parancsnokai hazaküldték a tárókelőket. A középületeket, a postát és telefonhivatalt, valamint a rendőrigazgatóság épületét is katonaság vette birtokába. Katonatisztek jelentek meg a lapok szerkesztőségeiben, ahol cenzurálták a lapokat és természetesen megtiltották, hogy az éjszakai eseményekkel foglalkozzanak. Így a bolgár lapok nem írták meg a diktatura hatalomrajutását. A hajnali órákban a rendőrigazgatóság épületében gyülekeztek és ekkor tartották meg első tanácskozásukat a jelenlegi diktatórikus kormány tagjai.

Görögország is a parancsuralom felé sodródik

Itt írjuk meg, hogy athéni jelentések szerint, a bolgár katonai diktatura Görögországban is érezteti hatását. Kondilisz tábornok, hadügyminiszter ugyanis szintén olyan akcióba kezdett, amelynek a görög parancsuralom kikiáltása a célja.

Egy ismeretlen magyar tudós, aki Körösi Csoma Sándor kortársa volt

Délamerikai magyar újságíró érdekes kulturtörténeti felfedezése — Egy szenvedélyes botanikus, aki végiggyalogolta fél-Amerikát a XVIII. században

Buenos-Ayresből jelentik: A cs. Tivadar buenos-ayresi magyar újságíró megírta Henke Tádé, 18. századi híres magyar tudós életrajzát. Henke Tádé nevét nálunk alig ismerik, pedig Erdély növényvilágáról írt könyve ma is alapvető munkának számít.

A magyar tudóst ezen munkája megírása után a spanyol király földkörüll expedícióra hívta meg 1790-ben. Henke Tádé elkísért az expedíció indulásáról és postahajón követte a spanyol tudósokból álló társaságot. A magyar botanikus hajója az Orinoco torkolatában zá-

tonyra futott és Henke Tádé növénygyűjtésével kezdte, uszva érte el az amerikai partot. Gyalog indult el dél felé és utközben növényeket gyűjtve, érte el Montevideóban az expedíciót, amellyel bejárta egész Dél-Amerikát, majd ismét gyalog Észak-Amerika nyugati partján felment egész a Behring-szorosig, onnan ismét az expedícióval Azsía keleti partvidékét kutatta át növénytanai szempontból. Számos tudományos könyvet írt, amelyek Párisban jelentek meg. Henke Tádé a másik nagy magyar utazónak, Körösi Csoma Sándornak volt kortársa.

Göring Budapestre repül

Kommunisták tüntettek ellene Athénban — „Magánjellegű” a porosz miniszterelnök keleteurópai útja?

Berlinből jelentik: Göring birodalmi miniszter, porosz miniszterelnök, a birodalmi kormány légügyi biztosa, pénteken, május 25-ikén, Athénból visszatérően, Budapestre érkezett. Göring még május 16-ikán utazott el Németországból, saját hatalmas sportrepülőgépén, melyet sok esetben maga Göring, aki kiváló pilóta, szokott vezetni. Utját megszakította Budapesten, ahol leszállt a mátyásföldi repülőtéren és a magyar kormány képviselőjének, valamint a budapesti német követség tagjainak társaságában, megvillásreggelizett. A magyar fővárosból repülőgépén Belgrád felé folytatta útját.

A jugoszláv fővárosban, ahol Jettics-csel is találkozott, egy napot töltött. Innen utazott Athénba, ahol a pünkösti ünnepeket

töltötte. Bár a porosz miniszterelnök keleteurópai útja teljesen magánjellegű volt, mégis módot talált arra, hogy illetékes ténvezőkkel eszmecsere folytasson. Athénban egy hétig tartózkodott Göring és most pénteken Budapestre repül, ahol beavatottak szerint két napot fog időzni. Annak ellenére, hogy Göring látogatása magánjellegű, előreláthatólag a magyar fővárosban is felveszi az érintkezést a magyar politikai körökkel.

A párisi Temps athéni értesülése szerint, a kommunisták Göring athéni látogatása alkalmából tüntetést rendeztek a német követség ellen, amelynek ablakait beverték. Csakhamar kárhatalom vonult ki a helyszínre és összeütöközt a tüntetőkkel. Az összecsapás során tizenötön megsebesültek.

Kizárással fenyegeti San-Salvadort a Népszövetség — Mandzsukuo miatt

Megélénkült az élet Genfben — A szovjet genfi kilátásai — A Saar-kérdés új fordulata — Meggyöngyült a francia kormány

Párisból jelentik: Barthou francia külügyminiszter hosszas megbeszélést folytatott Alphande moszkvai francia követtel. Politikai körökben úgy tudják, hogy a tanácskozáson a következő kérdések kerültek szóba: 1. Oroszország belépése a Népszövetségbe. 2. Európai Balkán-paktum létrehozása. 3. A lengyel-orosz szövetségi szerződés. 4. Közeledés Oroszország és a kisantant között.

A francia Kamarában egyébként tegnap több interpelláció hangzott el, amelyekből arra lehet következtetni, hogy

a Doumergue-kormány helyzete megrendült.

Fresard szociálista képviselő Franciaország külpolitikájával kapcsolatban intézett kérdést a miniszterelnökhöz, aki azonban nem akart azonnal válaszolni. Az interpelláció kapcsán felvetették a bizalmi kérdést. A miniszterelnök mellett 360, ellene pedig 205 képviselő szavazott. Így tehát a kormány bizalmi szavazatai csökkentek.

Londoni jelentés szerint a Népszövetségi Uniók Világszövetségének folkestoni kongresszusán — a német delegátus tiltakozása ellenére — kimondták, hogy

a Saar-területen olyan népszavazást kell eszközölni, amely mindenkinek biztosítja azt a jogát, hogy lelki meggyőződése szerint, szabadon szavazhasson.

Elfogadták a belga delegátusnak azt a póttindítványát is, hogy „az intézkedéseknek ki kell terjedniük arra is, hogy a szavazó a megtorlás minden félelme nélkül adhassa le szavazatát”. Mindkét határozatot emlékirat formájában a Népszövetség elé terjesztik. A tizenegy delegáció közül csupán Németország és Magyarország szavazott a javaslat ellen, az Egyesült Államok delegátusa pedig tartózkodott a szavazástól.

Genfi diplomáciai körökben egyébként az a vélemény alakult ki, hogy San-Salvadort előreláthatólag kizárják a Népszövetségből, mert elismerte Mandzsukuo. San-Salvador képviselője nem vett részt ugyan a Népszövetségnek azon az ülésén, amikor a nemzetek szövetsége az önálló Mandzsukuo ellen foglalt állást, mégis súlyosan elítéli fegyelmetlenségét és így kizárása csaknem biztosra vehető.

A Times Párisból szerzett értesülése szerint, a francia—országi katonai egyezményről szóló hírek elébe vágnak az eseményeknek. Londoni lapok élénken foglalkoznak Szovjet-országnak a Népszövetségbe való belépésével és örömmel üdvözlnek azt. Ezzel szemben a hivatalos Anglia nem tulságosan igyekszik Oroszország genfi sikerét előmozdítani, mert annak a nemzetek szövetségébe való bevonulása komoly komplikációkat idézhetne elő, különös tekintettel Lengyelországra.

A szigorú iskolatörvények áldozata:

Vonat elé vetette magát egy gimnázistalány, mert kicsapták az iskolából

Völegénye szerelmeslevelét találták meg az iskolakönyvei között

Kisenevből jelentik: Megrázó tragédia mutatja szomorú következményét azoknak a szigorúságukban elhamarkodott iskolarendelekeknek, melyekkel a bucaresti-i gyilkos diákok véres tette után — mintegy eső után köpenyegként — elhalmozzák az iskolákat.

Ezelőtt három nappal a városbeli tanító-nőképző iskola igazgatója általános razzitát tartott az intézet növendékeinek az iratai között. A hatodik osztályban Elena Ionescu nevű diákleány könyvei között egy szerelmes levelet talált, amelyet a tizenhét éves leányhoz a völegény-jelöltje írt. A leánykát azonnal hazaküldötte az iskolából és konferenciát hívott össze, amely elhatározta az igazgató útasítását, hogy a leányt példaadásképpen elűzőlik az intézetből.

Hiába ment fel a leány kérésre, aki így

zolta, hogy az, aki a levelet írta, már megkérte a leányt, hogy kezet s igenlő választ kapott és csak addig vártak volna, míg a leányka elvégzi a hetedik osztályt is, az igazgató hajthatatlan maradt.

A leány, amikor az édesapja közölte vele, hogy nem tudott változtatni az igazgató elhatározásán,

fogta kalapját és elrohant hazulról. Egyenesen az állomás felé ment, ahová éppen akkor robogott be a bucaresti-i gyorsvonat. A kétségbeesett teremtség nem habozott és a vonat elé vetette magát, úgy hogy a kerekek darabokra szaggatták.

Az egész városban nagy feltűnést és részvétet keltett az eset, amelynek következtében az ottani társadalmi osztály bojkott kezdeményezését vette tervbe az igazgató ellen.

Praktikus háziasszonyok

szívesen hallgatják meg a jó tanácsokat és az egész világon, számtalan családi körben nagyon gyakran és szívesen beszélnek arról, hogy milyen gyorsan és megbízhatóan segít az ASPIRIN minden hűléses megbetegedésnél, rheumánál és náthánál. Az ASPIRIN az egész világon közismert mint, kicsiny de nagy hatású tablettát!

ASPIRIN

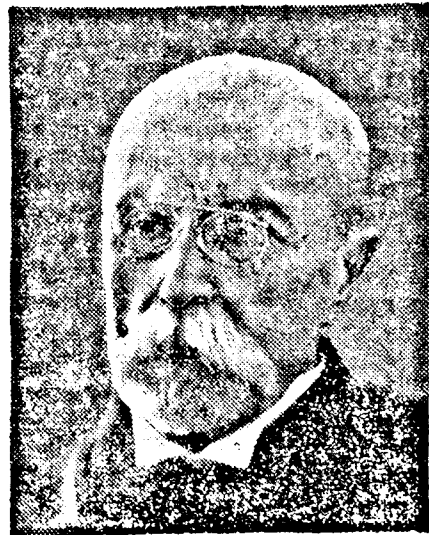
csakis a Bayer-kereszt-tel valódi!

Csehszlovákia csütörtökön választja új elnökét

Ellenjelöltet állítottak a kommunisták Masarykkal szemben

Prágából jelentik: A holnap délelőtti elnökválasztáson a kommunisták külön jelöltet állítanak és így Masaryk egyhangú megválasztásáról szó sem lehet. A kormánypártoknak most már komoly gondoz okoz, hogy biztosítani tudják a megválasztáshoz szükséges háromtized többséget.

MASARYK.

a csehszlovák köztársaság lelépő elnöke

Számolnak azzal, hogy a kormánypárti képviselők közül betegség, vagy más okok miatt néhányan nem jöhetnek el és így nem lehetetlen, hogy a szavazattöbbség csekély lesz.

CORSO-mozgó! Ma utoljára!

Előadások 7 1/2, 9 1/2 órakor! Lei 6-8-12.-

Nyitott tető! Kellemes hűvös terem!

STAN és BRAN! csupa ötlet, komédia, szórakoztató filmje

FRA DIAVOLO!

(AZ ÖRDÖG CIMBORÁJA)

Denis King a Metropolitan baritonistája, Thelma Todd a szépség királynője.

Holnap premier!

NAGYVILÁGI NŐ

Az idei tavasz első remek operettje

NAGY KATO — WOLF ALBACH RETTY, GRETE THEIMER — IDA WUST

Miért menekült a halálba Goro Ferenc, az aradi származású főmérnök?

— Az öngyilkos főmérnök tragédiájának megrendítő háttere —
A tulzott becsületesség áldozata — Hajsza a főmérnök ellen

Mély részvétet és megdöbbenést keltett Aradon Goro Ferenc, aradi származású turdai vasuti főmérnök tragédiája. Az öngyilkosság híre Turdán mindenkit egyaránt megdöbbenett, mert Goro Ferenc egyike volt a város legrokonszenvesebb polgárainak, aki élénk szerepet vitt Turda társadalmi életében és akit a lelkiismeretes munka mintaképének ismertek. S mint most kiderült, *jószívűségének lett az áldozata.*

Néhány hónappal ezelőtt Goro Ferenc egy leépített vasuti tisztviselőt alkalmazott könyvrülettől és a munkáslistán szerepeltette a tisztviselőt, akinek ilymódon akart egzisztenciát adni. Ugyanezt a tisztviselőt rövidesen el kellett bocsátani. Ez a hivatalnok nemrégiben Budapestre utazott és az ottani román követségen feljelentést tett Goro ellen és előadta, hogy szabálytalanul alkalmazta őt. A vizsgálat a követség feljelentésére indult meg. A vizsgálat során azután megállapítást nyert, hogy a turdai osztálymérnökségen egy 300 ezer lejes tétel elszámolása nem történt rendben. Kiderült, hogy a fizetési listákon több munkást szerepeltettek, azonban *ezt a pénztöbbletet senkinek nem használta fel a maga céljaira, hanem beruházásokra fordították.* A turdai osztálymérnökség ugyanis több ízben sürgette a vezérigazgatót, utaljon ki pénzt a fontos és halaszthatatlan beruházásokra. A kiutalás nem történt meg. Amikor sor került volna arra, hogy a szükséges pénzt előteremtsék, Goro Ferenc főmérnök súlyosan megbetegedett és heteken át feküdt élet és halál között. Dr. Hatlegan orvosprofesszor is többször meglátogatta a beteget. Tüdőgyulladást kapott és csak a gondos orvosi kezelésnek köszönhető, hogy megmenekült. Betegsége alatt a főmérnököt *Bugnár Ferenc* vasuti tisztviselő helyettesítette, *aki a beruházásokhoz szükséges pénzt saját kezéből teremtette elő, hogy több munkást szerepeltetett a bérlistán és a felesleget használta fel erre a célra.* A vizsgálat csupán azt állapította meg Goro Ferenc terhére, hogy nem ellenőrizte kellőképpen felgyógyulása után Bugnár és nem járt el a tisztviselő ellen. Mielőtt az ügy végleges tisztázást nyert volna, az egyik bucuresti-i lap nagy cikket közölt, amelyben hírül adta, hogy a turdai vasuti osztálymérnökségnél milliós visszaéléseket leplezték le, amelyekért a lap Goro Ferencet tette felelőssé. Ennek a cikknek következményeképpen jelent meg hétfőn este Goro Ferenc lakásán a turdai ügyészség egyik kiküldöttje, aki aziránt érdeklődött, mennyiben felelnek meg a valóságnak a cikk adatai.

Goro Ferenc, akinek idegeit súlyos betegsége, valamint a felgyógyulása után ellene indított hajsza már túlságosan megviselte, megrendülten fogadta a hatóságok renrezentánsait és pár perc időt kért arra, hogy előkeressen néhány iratot. A főmérnök a szomszédos fürdőszobába ment át. Pár pillanat múlva revolverdörrenés hallatszott a fürdőszobából és a berohanók

haldokolva találták meg a padlón Goro Ferencet, aki revolverével szívenlőtte magát.

Az ügyészség az öngyilkosság hátása alatt nyomban megindította a vizsgálatot az ügyben és már az első órákban kiderült, hogy Goro Ferenc tulzott becsületérzésből ment a halálba, mert semmi oka nem volt arra, hogy az igazságszolgáltatás elől elmeneküljön. Bugnár Ferenc vasuti tisztviselő ugyanis hallga-

tása alkalmával bevallotta, hogy a kérdéses szabálytalanságot a főmérnök betegsége alatt ő követte el, de ő sem anyagi érdekből cselekedett, hanem azért, hogy a már megindított munkálatokat folytathassák. Leszögezte, hogy az utolsó lejjig a CFR javára fordította az összeget, amit különben a levezetett fegyelmivizsgálat is megállapított. A vallomás után az ügyészség Bugnár Ferencet őrizetbe vette.

Az öngyilkosság híre Goro Ferenc feleség körében is mély sajnálkozást és megdöbbenést okozott, miután mindenki becsülte ezt a kiváló tudású és lelkiismeretes tisztviselőt. Nyomban kijelentették, hogy a megállapított szabálytalanságok kérdésében a CFR-nek csak aziránt kellett volna egy későbbi időpontban határoznia, hogy anyagilag felelőssé teszi-e Goro Ferenc főmérnököt a jövő nem hagyott beruházásokért és ebben az esetben kellett volna csak visszafizetnie az összeget. Egyéb következménye azonban az ügynek semmiképpen nem lehetett volna.

Goro Ferenc Aradon lakó édesanyja és két fivére még nem érkezett vissza Turdáról, ahol tegnap folyt le Goro Ferenc temetése. A város társadalmi impozáns módon vonult fel a főmérnök temetésén, hogy ilymódon is kifejezésre juttassa azt a gyászt, amely a várost Goro Ferenc tragédiájával érte.

Bonyolult pereskedés egy aradmegyei szeszfőző-vállalat körül

Bonyolult per került az aradi törvényszék Constantinescu—Tautu-tanácsa elé. Hames Miklós guttenbrunni birtokos perelte két sógorát közös szeszvállalatuk vesztéséges ügymenete miatt. Hames másfélmillió lejt fektetett a vállalatba és sógorai nem vállalták a vesztéség rájuk eső részét.

A per folyamán az alperesek bizonyítani igyekeztek, hogy a szeszfőző vállalat vesztéség helyett nyereséggel zárta üzleti éveit. A szerdai tárgyaláson viszont az a meglepetés érte a bíróságot, hogy a pereskedő felek az eddigiektől eltérő számadatokkal érveltek egymás ellen. A bonyolult perben egyelőre eltekintettek a felek megesketésétől és a tárgyalás folytatását május hó 30-ikára halasztották el. Valószínű, hogy az érdekes ügyben ekkor ítélet is várható.

Pénteken: Varázsfuvola, szombaton: Aida, vasárnap: Parasztbecsület és Bajazzók a Nyári Szinkörben

Egyre fokozódik az érdeklődés a cluji Román Opera háromnapos vendégjátéka iránt

A cluji Román Opera május 25-én, pénteken kezdődő háromnapos vendégjátékai iránt egyre fokozódik az érdeklődés, amit bizonyít az, hogy mind a három előadásra a jegyek nagy része már elővételben elfogyott és már csak kevés számú jegy áll a közönség rendelkezésére. A cluji opera aradi vendégjátékain az együttes legkiválóbb művészei: Aca de Barbu, Lia Pop, Rózsa Anna, Tiron Silvia, Mimi Nestorescu, Dobranszkája, Ana Ducu, Donadibovici, a férfierők közül Marius Nicolescu, Iarotzki és Georgescu — lépnek föl. Az előadások tökéletességét biztosítja az, hogy a karnagyok: Bobescu, dr. Bródy, Klee és Rónay, ballettmeister Roman Morawsky és a primaballerina: Viola

Glória, akik mindannyian igazi, vérbeli művészek. A cluji Román Opera május 25-én, pénteken Mozart csodálatos szépségű „Varázsfuvola”-ját, második napon, szombaton este Verdi grandiózus „Aida”-ját, vasárnap este a bucsuelőadáson Mascagni melódiadus „Parasztbecsület”-ét és Leoncavallo színeiben gazdag „Bajazzo”-ját játsza saját zene-, ének- és ballett-karral, eredeti díszletekkel és kelléktárral. A jegyek elővételben olyan nagy arányban fogytak, hogy ajánlatos a helyekről előre gondoskodni. A helyárak meglepően olcsók: 15—80 lejtig, páholy 300 lej. Pénztári órák a téli színház előcsarnokában délelőtt 10—1-ig, délután 4—7 óráig.

NAPOT, LEVEGŐT, VIZET, HEGYET, ERDŐT, TENGERRISTRANDOT, SPOR-TOT, SZÓRAKOZÁST

nyújt önnek egy EUROPA pousálkusa az alábbi fürdővárosokban:

PÜSPÖKFÜRDŐ, VATRA DORNA, BU-ZIÁS, HERKULES, SOVATA, TUSNÁD

és a feketetenger partján CONSTANTA, MOVILA, TEKIRGHIOI — CARMEN SYLVÁN, TER- GHIOI-BÁI, EFORIA-PLAGE és az O. C. T. (tenger barátok) sátoztáborában.

Felvilágosítással, árakkal, prospektusok- kal díjmentesen szolgál

Sándor (Europa) Menetjegyiroda

Megyeházával szemben.

CONSUM-TAGOK KÉSZPÉNZÁRON 6 HAVI RÉSZLETRE VEHETNEK RÉSZT!

Országos kongresszust tart Aradon az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség

Az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség va- sárnap délelőtt fél 11 órakor nyitja meg Ara- don tizenharmadik országos kongresszusát. Az ünnepséget Vermes Ernő, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnökének megnyitó beszéde vezeti be. Vermes Ernő az elmúlt hetekben Pa- lesztinában tanulmányozta az országépítő munka haladását s így beszámolója érdekesnek ígérkezik. Az egyes testületek üdvözlése után dr. Nobel Sándor tartja meg emlékbeszédét az év nagy zsidó halottairól. Utána dr. Gelber, az országhatárokon túl is ismert nevű történetíró beszél a zsidókérdés megoldásáról, majd a lon- doni Executiva képviselője ismerteti a cionista politikai helyzet legutolsó jelentését.

Délután 3 órakor a Fehér Kereszt nagy- termében plenáris ülés lesz, amelyen dr. Marton Ernő a cionizmus világpolitikai helyzetéről, Vermes Ernő az erdélyi mozgalomról, dr. Bris- ker Ezekiel hebraizációs és iskola-ügyekről mondanak beszédeket. Ezt követőleg általános vita szerepel a közgyűlés programján, amely minden valószínűség szerint a hajnali órákig eltart. Hétfőn délelőtt a Keren Kajemeth or- szágos konferenciája zajlik le, majd délután a konferencia plenáris ülése. Hétfőn este a Lido- vendéglő kellemes nyári helyiségében (Str. Eminescu, volt Deák Ferenc-ucca) a konferen- cia befejezésének kedélyes megünneplésére ösz- szejezve tartanak, amelyen nemcsak a kon- ferencia delegátusai és az aradi cionisták vesz- nek részt, hanem Arad egész zsidó társadalmá körében élénk érdeklődésre tarthat számot.

Olcsó társasutazás indul jun. 2-án Bulgáriába, Törökországba, Kisázsziába 5780 lejért

Részletesebbet: az „Aradi Közlöny” utazási osztályánál, telefon 151. sz.

UJ VÁROS VAJUDIK ARAD SZIVÉBEN:

Modern fürdővárost tervez a város a Vár területén

Nagyjelentőségű tárgyalások indultak meg a hadügyminisztérium és a városvezetőség között — Megvalósulás előtt áll Vázsonyi Vilmos dr. egykori álma — Mit mond Ursu János dr. interimárbizottsági elnök..?

Évtizedekig tartó gazdasági konjunkturát ígérnek a hadügyminisztériummal megindított városi tárgyalások

A városvezetőség rövid szerda-délelőtti ülésén tárgyalták a város tulajdonát képező lovastüzer-kaszárnyák ügyét. Mint ismeretes, a hadügyminisztérium bérlői minőségben többévi házbérrel tartozik a városnak s az évi 200.000 lejes tartozás alapján felgyűlt az évek során. A hadügyminisztérium legutóbb a város sürgetésére közölte, hogy hajlandó a két legutóbbi év tartozását rendezni, hogy ezzel egyszer s mindenkorra elintézzék a várossal szemben fennálló adósságát, de hivatkozással arra a körülményre, hogy az évi költségvetésébe a régi adósságainak csupán 58%-át vette fel, arra kérte a várost, hogy csupán ezt a százalékarányt fizethesse ebben az esetben is. A városvezetőség, menteni igyekezve a vesztett fejsze nyelét, elfogadta ezt az ajánlatot is, arra módosítva az egyezményt, hogy a hadügyminisztérium 600.000 lejes tartozásának fizesse meg az 58 százalékat: ezzel az összeggel likvidálják a hátralékos tartozás ügyét.

A városvezetőség határozatát természetesen jóvá kell hagynia a még megválasztandó új városi tanácsnak is. Erre egyébként is elég idő kínálkozik, hiszen a hadügyminisztérium sem siet a fizetéssel és a maga részéről ugyancsak meg kell hogy fontolja a módosított aradi ajánlatot. Ettől függetlenül azonban tudomásunk van róla, hogy a hadügyminisztérium egy másik ajánlatot is terjesztett aradi számvevőszéki megőzöttja, egy alezredes útján a városvezetőség elé.

Ez az újabb ajánlat ugyancsak a város tulajdonát képező kaszárnya-épületekkel áll összefüggésben, amennyiben kérdést intézett a városhoz, hogy milyen feltételek mellett volna hajlandó átengedni a kaszárnya-épületeket, egyszer s mindenkorra, a lövöldével és a városi telkeken lévő katonai gyakorlóterekkel együtt? Mint ismeretes, a lovastüzer-ségi épületen kívül a város tulajdonát képezi az a lak tanya is, melynek ucai frontján a rendőrkvesztura nyert elhelyezést: a gyakorlóterekkel együtt tehát hatalmas ingatlanterület jelent mindaz, amire a minisztérium pályázik. A városvezetőség azonban éppen arra való tekintettel, hogy az ingatlanok jövedelmezősége nehézkes és aránylag csekély, hajlandó is arra, hogy a tárgyalásokat felvegye, de természetesen addig is, míg a városi tanács a végén kimondhatja a döntő szót, megfelelő cserét óhajt elvileg véghezvinni a hadügyminisztériumnál. Értesüléseink szerint, melyet illetékes helyeken ugyancsak megerősítettek,

a városvezetőség a városfejlesztési program több évszázados akadályát kívánja ez alkalomból kiküszöbölni és cserébe a Vár egész területét kéri a hadügyminisztériumtól a két kaszárnyáért, a lövöldéért és a gyakorlóterekért.

Ebben az esetben a város hatalmas arányú közmunkaalkalmat teremtené meg, mert legelső teendőjeként lebontaná az aradi vár évszázados bástyafalait és újjárendezve az egész Vár-területet, modern villa-városrészt építtetne ki a Maros partján végig, majd a Vár mai területére koncentrálna az új városrész létesítendő középületeit.

Mondanunk sem kell, hogy ez a nagykonfeciós terv évtizedekre lendítené fel egész Arad gazdasági életét és előnyös következményeiben

Sportrepülő-versenyzők

érkeznek csülörtökön Aradra

Szerdán este kapott értesítést az érdekes eseményről az aradi repülőparancsnok

Ghica herceg serlegéért — mint ismeretes — nemes verseny folyik Románia repülői között a román repülés fejlesztése érdekében. Szerdán este nyolc órakor Gruia János, az aradi repülőter parancsnoka telefonértesítést kapott Bucurestiből, hogy a versenyzők csütörtökön reggel érkeznek Aradra.

Az eseményt a repülőter parancsnoka azonnal közölte a város és a megye illetékes köreivel, hogy a versenyzőket Arad hivatalos és sportkörrel megfelelő fogadtatásban részesíthessék.

egyelőre beláthatatlan, új fejlődési lehetőségeket nyitna az egész város élete számára. Az „Arad — fürdőváros!” — néven oly sokszor kezdeményezett gazdasági mentőakció reális megalapozásától kezdve új élet és új lendület költözne be a város falai közé, a munkanélküliek százainak, sőt ezrei-nek, az iparosok és kereskedők, a szabadfoglalkozású vállalkozók egész társadalmának munkát juttatva évekre, esetleg évtizedekre. Arad egy csapásra, máról-holnapra valósággal előre-ugrana a városok rangsorában.

Mindez egyelőre ma még csak — lehetőség. De mert az, — nem lehetetlenség! A hadügyminisztérium könnyen bele is mehet a cserébe, hiszen egyfelől likvidálhatja a várbeli kaszárnyákat, amelyek a modern igényeket amúgy sem elégítik ki, másfelől pedig új és értékes belvárosi ingatlanokhoz juthat hozzá. Konkrét megegyezés esetén szó lehet arról is, — mint értesülünk — hogy a város új építkezéseket teljesítsen a katonaság számára, ugyancsak a város területén. Ez esetben természetesen esedékessé válik egy nagyobb összegű városi kölcsön felvétele is.

Az aradiak emlékeznek rá, hogy a Vár-terület villaszerű kiépítésének gondolata legelőször Vázsonyi Vilmos dr. az elhunyt magyar politikus agyában fogant meg, amint egy aradi sétája alkalmával végigjárta az aradi Marospartot és gyönyörködve nézte az akkor még annyi fejlődést ígérő várost. Lehet, hogy annyi évtized múltán Vázsonyi Vilmos dr. meglátását az események meg is valósítják, hiszen ugy a hadügyminisztérium, mint a város egyformán csak jól járna vele. Az Aradi Közlöny felkérésére Ursu János dr. városi interimár-bizottsági elnök a nagyszabású és horderejű tervekkel kapcsolatosan a következőket jelentette ki:

— Valóban indultak tárgyalások a város és a minisztérium között a kaszárnyák és gyakorlóterületek átengedésére vonatkozólag. Mi a magunk

Kaszákkal, kapákkal támadt egymásra két aradmegyei község népe

Közelharcban robbant ki két község lakóinak vitája a közös legelő körül — Csendőrség vetett véget a különös háboruskodásnak — Frontjelentés: két súlyos sebesült, egyébként minden csendes...

Évtizedes ellentétek szenvedélyeinek tüze robbant ki két aradmegyei község, Mermesti és Bodesti lakói között. A szenvedélyek kirobbanása véres közelharcban csúcsosodott ki a két község határában, ahol a mermestiek és a bodestiek kasza-kapára kapva, indultak egymás ellen rohamra. A nekivadult verekezésnek a csendőrség közbelépése vetett véget, de így is számtalan könnyű és két súlyos sebesült maradt a szokatlan csata színhelyén.

A két község lakói még a háboru előtt közösen vettek legelőt, amelynek használata körül az idők folyamán egyre gyakoribbak és élesebbek lettek a viták. Nem egyszer megtörtént már, hogy a két község vitába keveredett lakói összeverekedtek, főleg azért, mert a bodestiek azt erősítették, hogy mivel ők többet fizettek a közös legelő vételárába, épp ezért nagyobb terület is illeti meg őket. Egy ilyen vita fajult el ez alkalommal is, míg a szokatlan ütközetnek a hatóság közbelépése vetett véget.

A csendőrség azonnal jelentést tett a megyei prefektúrának, ahonnan Groza János dr. megyei prefektus intézkedésére szigorú nyomozás indult meg a kizárólagos felbujtónak kiderítésére. Két súlyos sebesült, Leutan Iuon bodesti-i és Groza Iuon mermesti-i lakosok a halmagiui új kórház mentőkocsiján hagyták el a véres harc terepét, míg a könnyebb sebesültek elmenekültek. A megyei közigazgatási hatóságok intézkedésére, a szo-

A CLUJ ROMÁN OPERA

vendégjátéka a Nyári Szinkörben
pénteken, május 25-én este fél 9 órakor

Varázsfuvola

W. A. Mozart operája.

Szombaton, május 26-án

Aida

Verdi operája.

Vasárnap, május 27-én bucsuelőadás

Parasztbecsület

Mascagni operája és

Bajazzók

Leoncavallo operája

150 tagu együttes. — Saját zenekar, ének- és balettkar. — Saját díszletek, jelmezek és kellékek.

Jegyek: 15 — 80 lejes árban szombattól kezdve a téliszínház pénztáránál d. e. 10—1, d. u. 4—7-ig válthatók. 2037

részéről, a város jövődjé fejlődésének érdekében minden esetre

kötni kívánjuk magunkat ahhoz, hogy a Vár területével rekompenzáljanak. Ennek jelentőségét természetesen a jövő fogja megmutatni.

A tárgyalások azonban még csak kezdeti stádiumban vannak s ezért csak óvatosságot követeltetésekre nyílik kilátás. A végső szót az egész ügyben természetesen az új városi tanács lesz hivatva kimondani. Annyit azonban már most kijelenthetek, hogy a város nem zárkozik el még áldozatoktól sem akkor, ha valóban sikerül kölcsönös megelégedésre küszöbölni ki a város és a minisztérium között már évtizedek óta húzódo ingatlanügyek rendezését.

Arad lakossága jogos érdeklődéssel várhatja a megindult tárgyalások kimenetelét és remélni kívánjuk, hogy ezeknek körültekintő lebonyolítása valóban meg hozza Arad gazdasági közéleté számára az oly régen várt, új konjunkturát hozó sorsfordulatot.

katlan háborúság okainak felderítése körül széleskörű nyomozás indult meg, míg a helyszínen összpontosított csendőrség jelenléte teljesen icsóhasztotta a háborus kedélyeket. A csendőrségi nyomozásban egyébként részt vesz a halmagiui járás főszolgabírája is.

CENTRAL: Premier!
Negyed 8 és fél 10 órakor:

Az éjszaka királynője!

Elsőrangú művészi élmény!
Fényűző kiállítás! Pazar elegancia!
CLAUDETTE COLBERT
RICARD CORTEZ DAVID MANNERS
a főszerepekben.

SELECT: Repriz premier!
Negyed 8 és fél 10 órakor:

A BECSÜLETES MEGTALÁLÓ!
László Aladár dínyertes világhírű vígjátékának filmváltozata. Lubitsch Ernő rendezésében
KAY FRANCIS MIRIAM HOPKIN
HERBERT MARSHALL a főszerepekben.
Reprizhelyárak: 7, 10 és emeleten 15 lej repülő.
bélveggel együtt

Jön: A fekete huszár!
Főszerepben CONRAD VEIDT.

Állandó rovat...

Ujabb súlyos közlekedési baleset történt Aradon

Autó és kerékpár karambolja — Súlyosan megsérült a kerékpáros — Új közlekedési szabályrendeletet vár a közönség

Az aradi rendőrség büntető osztálya a közlekedési osztállyal együttesen vizsgálja a legutóbbi közlekedési balesetek ügyét. Még be sem fejezték a pünkösdi súlyos szerencsétlenségek ügyének vizsgálatát, amikor újabb autó- és kerékpárkarambol foglalkoztatja a hatóságokat. Ma délelőtt ugyanis ismét súlyos szerencsétlenség történt ezuttal a Luther-térre vezető kis ucca sarkán.

A délelőtti órákban az Ar. 124. jelzésű, Kauba Zoltán tulajdonát képező teherautó robogott az állomás felé, amelyet Szilágyi Károly soffőr vezetett. Az autó az előírt módon az uttest jobboldalán haladt, amikor szembe vele egy kerékpáros közeledett, amögött pedig egy személyautó. A Luther-téri sarokhoz érve, az autó soffőre annak rendje és módja szerint ütközött, de a kerékpáros ezt figyelembe sem véve, hirtelen irányt változtatott és az autócámin előtt gyors tempóban akart behajtani a Luther-térre. Az összeütközés elkerülhetetlen volt. A teherautó képtelen volt kerülni a kerékpáros mögött közeledő magánautó miatt és az autó elkapta a szabálytalanul forduló biciklistát. A szerencsétlen ember az autó kerékei alá került és mind a két lába eltört. Pillanatok alatt hatalmas embergyűrű vette körül az ájul-tan fekvő férfit, akit a kihívott mentők a kórházba szállítottak. Itt derült ki, hogy Klug Andrásnak hívják és samnicolaulmic-i gazdálkodó. Mindkét törés meglehetősen súlyos. A vizsgálat megindult, de annyi már megállapított a szemtanúk véleményéből, hogy a szerencsétlenség okozója maga a kerékpáros, aki látta ugyan a szembejövő teherautót, de nem tudni miért, mégis azt megelőzve akart bejutni a Luther-térre.

A Jac Jenőné balesete ügyében indított vizsgálat, amit a rendőrség a katonai hatóságokkal együtt vezet, eddig annyit állapított meg, hogy a gázoló katona kerékpárján sem csengő, sem kézifék nem volt. Az eddig kihallgatott szemtanúk vallomása szerint a katona a gázolás után talpraugrott, mielőtt megakadályozhatták volna kerékpárjára szállt és igyekezett menekülni. A Str. Bucur-ucca sarkán sikerült csak elfogni és előállítani. A gázoló

tisztiszolga jelenleg őrizetben van.

A Pünkösdkor történt másik közlekedési baleset ügyében folyik a kihallgatás, eddig azonban nem sikerült megállapítani, hogy kit terhel felelősség a súlyos szerencsétlenségért.

Itt írjuk meg, hogy a legutóbbi, a főtéren történt súlyos motorszerencsétlenség szenvedő hőse, Codreanu Vladimir főhadnagy ma elhagyta a kórházat. A főhadnagy a saját maga okozta szerencsétlenség következtében ugyan még ma is az ágyát őrzi, de állapota annyira javult, hogy hazaszállíthaták állomáshelyére, Pancotára.

A rendőrségtől nyert információink szerint már ezelőtt két héttel megbeszéléseket tartott a rendőrség a város illetékes ügyosztályának vezetőivel egy új városi közlekedési szabályrendelet készítésének ügyében. A közlekedési szabályrendelet főképpen a száguldozó kerékpárosok és a semmivel sem törődő gyalogjárók megrendszabályozásával foglalkozik. A legutóbbi sorozatos súlyos szerencsétlenségek megszüntetése a rendelet életbe lépését és így valószínű, hogy már a hét végén napvilágot lát az új rendelet, amelyről a közlekedés dsztingeljenek megtisztítását várják. Állítólag fővárosi mintára az új szabályrendelet gondoskodni fog arról, hogy a gyalogjárók a forgalmasabb utvonalakon megjelölt irányban, főleg csak derékszögben mehessenek át az egyik járdáról a szemközti. Az új szabályrendelet megjelenését városszerte érdeklődéssel várják.

**Magyar vagy német irato-
román nyelvű magyarra vagy németre
fordít és hitelesít
T. SELAGIAN tanár,
hites tolmács és fordító.**

Cím: Arad, Kereskedelmi Iskola (Kulturpalota mellett) földszint, balra első ajtó. 17-2
Hivatalos órák: d. e. 9-1-ig és d. u. 3-7-ig.

Egymillió lejt ítelt meg a Tábla tízenkét Mosóczy-telepi háztulajdonosnak

Bonyolult pereskedés a CFR-el a háboru alatt épített vasutvonal miatt — A timisoarai tábla érdekes döntése

Rendkívül érdekes ítéletet hozott tegnap a timisoarai tábla, amely

tízenkét Mosóczy-telepi háztulajdonosnak több, mint egy millió lejt ítelt meg.

Az ügy előzményei még a háborus évekre húzódnak vissza, amikor az Aradon volt német csapatok vasutvonalat építettek tízenkét Mosóczy-telepi háztulajdonos kertjén keresztül. A CFR átvette ezt a vonalat és a háztulajdonosoknak, akik kártérítést kértek a földük elvesztésükért, azt válaszolta a vasúti vezérigazgatóság, hogy a hágai döntőbíróshoz kell fordulniuk, miután az elvesztett területekért a volt monarchia tartozik kárpótlást fizetni. Hosszu huzavona után az ügy az aradi törvényszékhez került, amely részben megítélte a háztulajdonosok követelését és négyezerötszáz 200 lejes megváltási ár fizetésére kötelezte a vasutat. Az ítélet ellen úgy a CFR, mint a háztulajdonosok fellebbeztek.

A timisoarai tábla előtt a CFR ugyanazzal

az érveléssel védekezett, mint a törvényszék-nél, amennyiben a kereset elutasítását kérte, miután az ügy — szerinte — a hágai nemzetközi bíróság elé tartozik. A tábla nem fogadta el az érvelést, hanem helyt adott a Mosóczy-telepi háztulajdonosok fellebbezésének és négyezerötszáz 300 lejt ítelt meg, azonkívül kötelezte az államvasutakat, hogy 1919-ig viszszaemlégesen fizessék meg a törvényes kamatokat. Az ítélet nyomán az érdekelt tízenkét Mosóczy-telepi háztulajdonos több, mint egy millió lejt kap a CFR-től. A háztulajdonosokat a bíróság előtt dr. Dante Cherman aradi ügyvéd képviselte.

FASOR SZANATORIUM
BUDAPEST, VII., VILMA KIRALYNO-UT 9.
SRBÉSZET, BELGYÓGYÁSZAT, SZÜLÉ-
SZET, NŐGYÓGYÁSZAT, IDEGOSZTÁLY
Olaszobb, mint bármely klinika, vagy kórház különösége. NAPI ELLÁTÁS 10 PÉNZTŐL
Kórházi pauszálások idegbetétek ese-
tében, továbbá szüléseknél. 252

**Szömörkényi Magda —
Vas Boriska**
és növendékeinek 2083
tánc-délutánja
május hó 27-én 5 órakor a Kultur-
palotában.

Tanulmányok — Andante — Allegro in blue,
előadja:
Lusanszky Aranka, Hauser Ivonne,
Hond Gitta, Kánya Kató.
Jegyek: CULTURA papírlélet. Színház: Zalszomben.

FÓRUM

Halálsarkok

Igen tisztelt Főszerkesztő Urt!

A lapok az elmúlt napokban két súlyosabb természetű közlekedési balesetről számoltak be. A motorkerékpáros balesetről nagyjából már most megállapítható, hogy az nem a résztvevők vigyázatlanságából származott, hanem a helynek szerencsétlen látási viszonyaiból kifolyólag történt. Mivel pedig sok ilyen, túlzás nélkül halálsarkoknak nevezhető hely van a városban, szükségesnek látom az illetékes hatóságoknak figyelmét ezekre felhívni. Övintézkedések lehetségesek két formában is. Vagy közlekedési rendőrt kérünk az ilyen helyekre, vagy pedig — ha ez a költségek miatt lehetetlen — a látási viszonyok megjavítását. A Strada Cloasca-i halálsarkok látási viszonyait úgy vélném megoldhatónak, hogy a parkból kivezető átjáró utnak befásított sarkaiból ferdén annyit kellene levágni, hogy a járművek vezetői már korábban, ne az utolsó pillanatban vegyék észre a derékszögben közeledő másik járművet. Azonkívül, úgy, ahogyan az országutakon is látható, az autók részére már messziről feltűnő, konvencionális jelzésekkel ellátott figyelmeztető táblákat tennék az ilyen helyekre. Példaképpen csupán még két ilyen, a járókelők épségét veszélyeztető pontra akarnék rámutatni. Az első a Horia-ucca sarkától a pénzügyigazgatósághoz vezető átjáró ut. Ez a déli és esti korzós ideje alatt válik életveszélyessé. Ekkor ugyanis az állomás irányából jövő járművek a Horia-uccáig az aszfaltozott kocsi-uton haladnak, onnan kezdődőleg azonban csak a középső keramit-ut áll rendelkezésükre. Nem is lenne semmi veszedelem, ha így közlekednének és a Horia-ucca tégelyében teljes derékszögben fordulnának a középső ut felé. Valóságban azonban úgy rövidítik meg a járművezetők maguknak az utat, hogy körülbelül az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájától ferde irányban vágnak át erre a középső utra. Ennek az a veszedelem, hogy az említett, aszfaltozás által járdának minősített átjárón gyanútlan haladó gyalogos nem elgédhethet meg azzal a szokásos óvatossággal, hogy előre, valamint jobbra és balra tekintget, hanem hátrafelé is vigyáznia kell. Ezt a legkevesebb ember szokta megtenni és ezért balesetekre ezen a helyen bármikor el lehetünk készülni.

A másik főtéri halálsark a Moise Nicoara-ucca sarkán van, ahova a régi patriarchalis viszonyok mellett még nem látszott aggályosnak egy olyan ormótlan hirdető oszlopnak az elhelyezése, mint a minő több is van a városban. Ez meglehetősen forgalmas, ugyancsak rosszul kikövezett átjáró hely, ahol négyfele kellene a járókelőnek ügyelnie, — ha lehetne. De nem lehet, mivel a Moise Nicoara-uccából kijövet ettől a hirdető-oszloptól jobbra nem látni semmit, csak úgy, ha megáll az ember és terepszemlét tart. A falragaszoknak nem lenne semmi kára abból, ha ezt az oszlopot más helyre vinnék, ahol a kilátást és a közbiztonságot nem korlátozza. A közlekedés biztonságával ma már a hatóságok mindenütt, még nálunk is, behatóan foglalkoznak. Ezért tartanak a fontosabb helyeken élő és gépi figyelmeztető berendezéseket, ezért tiltanak el minden, a közlekedést korlátozó dolgot a közterekről és uccákról, egyes városokban szűk, vagy nagyon forgalmas köztereken és uccákon még a motoros fafüresztést is eltiltották, bár Hyesmiről mi Aradon nem álmódozhatunk. Egyszóval meg van a hatóságokban a jóakarat a rend fentartására. Udvös lenne, ha a közlekedési rendőrség ebből a szempontból az autósok egyesületével karöltve az egész várost bejárna s megállapítaná, hol van veszedelem és miképpen lehetne azt megelőzni. Halás tisztelettel
Egy gyalogos.

HIREK

Mese a modern „Bolygó hollandi”-ról

Camillo Capsoni, aki leleplezte London leghírhedtebb és legfurfangosabb gyújtogató bandáját, nem a felsőbb hatalmak elítélte, mint legendás kollégája, a tengeriek örök vándora. Az olasz nevű férfi, aki most végigszámulja a világot, egyszerűen — bosszu áldozata. Camillo Capsoni valószínűleg jó üzletnek találta a biztosítótársaságok tudomására hozni London környéke tűzoltóparancsnokának, Harris Leopold zseniális trükkjét, amely abból állt, hogy oltás helyett pontosan az ellenkezőjével foglalkozott, egyben gondoskodott arról is, hogy a tűzoltók ne sokat menthessenek a halálraítelt ingatlanból, majd pedig felvette megbízóitól a biztosítási összeg tekintélyes százalékát. Sokkal jobb üzletnek találta a leleplezést, mint osztzkodni a kapott százalékból. A Harris-banda egyrészt elfogták, a fennmaradt rész azonban bosszút esküdött és halálra ítélte Camillo Capsonit, a jó üzletembert.

Camillo menekült. Mindenütt rátaláltak az üldözők levelei, amikor a legnagyobb biztonságban hitte magát, akkor kapta meg írásban a halálos ítéletet, valamint azokat a szemléltető rajzokat, amelyek jövődö kivégzésének módozatait tarták szemé elé. Belgiumból Párisba, onnan Svájcba, majd a tengerentúli Trinidadba szökött a modern bolygó hollandi, akire álnév, külső változás és egyéb manipulációk dacára is rátaláltak az üldöző banditák. Most azt jelentik Camillo Capsoniról, hogy buskomor lett és üldözési mániában szenved (nem is csodálható, ilyen élmények után) s attól tartanak, hogy öngyilkos lesz. Milyen befejezést készít a sors ennek a modern gangster-romantikától csepegtő történetnek, még bizonytalan. Utólik-e az üldözők Camillo Capsonit, vagy pedig félelmében golyót röpít a fejébe — nem tudni. Az is lehet, hogy a nagy menekülés közepette elkölti azt a honoráriumot, amelyet a biztosítótársaságoktól leleplezéséért kapott. S akkor nyomban véget ér a modern legenda. Mert manapság nincs az a bolygó hollandi-művész — aki pénz nélkül bolyongani tudna...

— **IDŐPROGNÓZIS.** Nyugati és északnyugati légáramlás, változó felhőzet várható, lényegtelen hőváltozással.

— **Agasztóra fordult Vilmos császár állapota.** Doornból jelentik: Vilmos excsászár egészségi állapotában aggasztó fordulat állott be. Vilmos már hetek óta gyengélkedik, az elmúlt éjszaka azonban állapota hirtelen súlyosbodott. Még az éjszaka orvos jelent meg betegágyánál és tegnap óta csak a legszűkebb környezetének tagjait engedik betegszobájába. A volt trónörökös és Cecilia főhercegnő utban vannak Doorn felé.

— **Szabadon szállítható a gabona a CFR vonalain.** A CFR vezérigazgatósága rendeletben közli, hogy a gabona szállítása a CFR vonalain teljesen szabad és kizárólag bírói rendelkezés alapján lehet a gabonát a vasúti szállítás közben feltartóztatni. Ha bármely helyi közigazgatási hatóság fel akarná tartani a gabonát, úgy ezt a CFR vezérigazgatóságának táviratilag kell bejelenteni. Egyébként a gabona és a bab kiviteli tilalmát a kormány még mindig fenntartja, tehát az ezekre elrendelt speciális kiviteli vasúti tarifa ezidőszámtól érvénytelen.

— **„Made in England”.** Londonból jelentik: Az angol királyi pár azt az óhaját nyilvánította, hogy a jövőben úgy az udvari bálakon, valamint egyéb udvari ünnepségek alkalmával a megjelent vendégek csupán angol gyártmányú öltözködési cikkeket, valamint ékszereket viseljenek. György király és feleségének ez az óhaja hozzáértők szerint közel egy millió fontos forgalomnövelést jelent az angol iparban és kereskedelemében.

— **Letartóztatták Vaiszlóvich Emilt.** Oradeáról jelentik: A rendőrség letartóztatta Vaiszlóvich Emilt, a Park-szálloda országosan ismert tulajdonosát. Vaiszlóvich ellen az a vád merült fel, hogy hősök napján nem tűzött ki lobogót szállodájára. Az ügyet áttették a chji hadbíróshoz, amely a közeljövőben tárgyalás alá veszi azt.

— **Híres magyar festőművész várható halála.** Budapestről jelentik: A magyar festőművészet nagy veszteségként várhatóan elhunyt Peske Géza festőművész. Sikereit a múlt század végén Németországban aratta. I. Ferenc József művészi érdemeiért a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Pünkösdi vasárnap temették nagy részvét mellett.

— **Junius 10-én zárják az elemi iskolákat.** Bucarestből jelentik: A közoktatásiügyi minisztérium rendelkezése értelmében az elemi iskolákban — az egész ország területén — junius tizedikén fejeződnek be a tanítások.

— **Trockij behódolt Stalinnak.** Párisból jelentik: A francia lapok jelentései szerint Trockij mégis behódolt Stalinnak és a Mentonban lefolyt tanácskozás alkalmával felkérte Litvinov orosz külügyi népbiztost, hogy tolmácsolja Stalinnak az ő hűségnyilatkozatát.

Jégelőfizetés olcsóbb és REUSZ
megbízhatóbb
Jéggyárban, Bulev. Regele Ferdinand 33.
Telefon 141. 1779

— **Bombamerénylet Starhemberg herceg ellen.** Bécsből jelentik: A felsőausztriai Wachsenberg kastély ellen, amely Starhemberg herceg tulajdona, bombamerényletet követtek el. A robbanás következtében 30 ablak betört és a kastély temploma erősen megrongálódott. A merénylők a sötétben elmenekültek. Welsben a kerületi főnökség épületében petárdát robbantottak, ami szintén kisebb károkat okozott. Hasonlóképpen a Salzburg melletti Nonthalban is több petárdát robbantottak, amelyek némely helyen súlyosabb rongálást végeztek.

— **Kivégezték Berlinben egy kémkedéssel vádolt urlasszonyt.** Párisból jelentik: A strassburgi La Republique híradása szerint, tegnap Berlinben kivégezték egy Berné revü urlasszonyt, akit azzal gyanúsítottak, hogy Németország hadilégőhajóira vonatkozó adatokat árult el egy külföldi államnak.

75 „mesterséges” gyermek született Bostonban

BOSTONBÓL jelentik: Karroll képviselő törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházban a mesterséges megtermékenyítés ellen. Azt kívánja a javaslat, hogy ötszáz dollár pénzbírsággal, vagy harmadfél évi fogházzal büntessék azt a nőt, aki mesterséges úton megtermékenyített magát házasságon kívül. A javaslat indoklása felhívja, hogy egyedül Bostonban legutóbb 75 gyermek jött világra ilyen módon. Az orvosok védelmezik az új eljárást, mert szerintük egészséges gyermekek születnek mesterséges megtermékenyítéssel, de Karroll szerint ez a házasság szentségének és az erkölcsnek csúdjá.

— **A városvezetőség szeddel ülésének határozatai.** Aradváros ideiglenes vezetősége szeddel délelőtti tartott legutóbbi ülésén kisebb jelentőségű ügyekkel foglalkozott. A mérnöki hivatal előterjesztése alapján 33 új építkezési és ingatlanátalakítási engedélyt hagytak jóvá, valamennyit a külvárosrészek területén, majd hozzájárultak, hogy az Aradi Kisiparosok Szövetsége évi 5000 lej bérért kiérelhesse a városligeti egykori mozipavillonban levő vendéglői helyiséget, amely eddig üresen állott. Elutasították azonban annak a vállalkozónak kérelmét, aki az Eminescu-parkban sűteményárúsító pavilon építésére kért engedélyt. A városvezetőség legközelebbi ülését pénteken, vagy szombaton délelőtti tartja meg.

ABBAZIA HOTEL-PENZIO „SAN-MARCO”

Előkelő családi penzio ABBAZIA legszebb részén. — Gyönyörű szobák, kilátással a tengerre. — Folyó hideg és meleg víz a szobákban. — Fürdők a házban. — Elsőrangú magyar konyha. 424
Teljes ellátás már 25.— lírától.

— **Rohamosztagosok autókatasztrófiája.** Nürnbergből jelentik: A közeli Berngersdorf mellett egy kirándulásról 40 rohamosztagos teherautója a söfför fáradtsága miatt nekment egy fának és a karambol következtében az autó lefordult az országútról. Három rohamosztagos meghalt és másik három súlyosan megsebesült.

— **A „Gerle 13” kalandja egy cseh repülőgéppel.** Pozsonyból jelentik: Tegnap délelőtti Liget-falu határában leszállt a „Gerle 13” nevű magyar sportrepülőgép. A gépet és annak utasait a cseh hatóságok őrizetbe vették, később azonban kiderült, hogy a Gerle 13 eltévedt és ezért kellett kényszerleszállást végeznie. A vizsgálat befejezése után így tehát a cseh hatóságok megadták az engedélyt arra, hogy a Gerle 13 visszarepüljön Magyarországra. Érdekes, hogy ugyanebben az időben a Ceske Slovo című cseh lap reklámrepülőgépe a magyarországi Kisternye községben végzett kényszerleszállást. A gép utasait itt is szabadon engedték.

URANIA

MA, csütörtökön 7 1/2, 9 1/2 órakor utoljára!
Legolcsóbb helyárakkal Lej 6, 8, 10, 15.

QUO VADIS

Minden idők legnagyobb történelmi filmje.

SIENKIEWICZ HENRYK regénye.

Nero császár.

EMIL JANNINGS.

Jön! ANNY ONDRA Jön!

— **A nemzeti-parasztpárt aradbelvárosi tagozata** ma délután a Dacia külsőszobájában alakuló ülést tartott. Babescu Elek ezredes elnöklelte alatt. Az ülésen választott vezetőség névsorát holnap a párt végrehajtó bizottsága elé terjesztik.

— **Dráma a határon.** Szabadkáról jelentik: Schönbauer Salamon 45 éves magyarországi lakost a jugoszláv hatóságok kiutasították és egy Garsovi Vidai határrétre bízták, hogy Mezőszőlősnél tegye át a határon. A határőr azonban a határ közelében Schönbauert agyonlőtte. A gyilkos jelentésében azt állítja, hogy Schönbauer megtámadta őt, el akarta venni a fegyverét és önvédelemből lőtte mellbe Schönbauert, aki a helyszínen kiszenvedett.

— **Eljegyzés.** Vacula Józsa és Horváth Ágoston jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Tömegkihallgatás az aradi törvényszéken.** Tekintélyes tömeg várakozott ma az aradi törvényszék elsőemeleti folyosóján. Asszonyok, leányok és férfiak egész serege szállta meg a folyosót; ma délelőtti folyt le a tömegkihallgatás az Aradi Polgári Jótékony Egyesület volt házassági csoportja körüli per ügyében. A törvényszék legutóbb — mint megírtuk — elrendelte, hogy az összes feleket hallgassák ki eskü alatt arravonatkozólag, mennyit fizettek be a csoportnak és mennyit fizettek a biztosítótársaságoknak, amely a csoportot átvette. A kihallgatások ma délelőtti folytak le, órákat vett igénybe a jegyzőkönyvek aláírása, amely az esküdtszéki teremben történt meg. dr. Pop Sándor és dr. Sztanolev Miklós ügyvédek jelenlétében. Összesen körülbelül 105 felet hallgattak ki és legközelebb a fennmaradt negyven egykori csoporttag kihallgatása történik meg.

— **Orvostudományi előadások az aradi zsidó poliklinikán.** Ma, csütörtökön délután fél 7 órai kezdettel az aradi zsidó poliklinika helyiségében (Str. Bucur 6.) tudományos előadások hangzanak el, amelyekre az orvos urakat tisztelettel meghívja a vezetőség. Az előadások tárgysorozata a következő: Dr. Kugel: a hormonokról, dr. Singer: A gonorrhea vaccinas terápiája, dr. Kállai: Új konzervatív és operatív eljárások a szemészetben.

— **Izületi csúznál és ischiasnál, neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál** egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz, reggel éhgyomorra bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomrot és a belek működését s igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít. Orvosi vélemények egyöntetűen dicsérik a Ferenc József viz rendkívül enyhe és jótévő hatását vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál, továbbá sérvben szenvedőknél is.

— **Felboncolták a meggyilkolt sítannai leány holttestét.** Tegnap megtörtént a pünkösdi vasárnapján megölt sítannai leány holttestének felboncolása. Mint megírtuk, Tóth Ferenc bányai származású fiatalember oly súlyosan megverte vadházasztársát, Böszörményi Rozália sítannai leányt, hogy sérüléseibe belehalt. A boncolást végző törvényszéki orvos, dr. Ionescu Sándor tegnap megállapította, hogy a leány testén rugásból eredő sérülések vannak, Tóth Ferencet a csendőrség őrizetbe vette és kihallgatása folyik.

— **Május 30-án lesz ítélet a várból kilőtt golyó micalacai áldozatának perében.** Az aradi törvényszék második szekcióján tárgyalta özv. Drecin micalacai asszony perét, amelyet az államkincstár ellen indított, mert az elmúlt évben egy, az aradi várból kilőtt és eltévedt golyó, leányát, Drecin Máriát megölte. A micalacai asszony nagyszemű kárterítést kér az államtól. A perben ma lefolytak a tanúkihallgatások és a bíróság május 30-ikára tűzte ki az ítéletkihirdetést.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

JANKA: Bulevardul Regele Ferdinand.

SZONDI: Str. Consistoriului.

WEISZ: Piața Avram Iancu.

— Az aradi kerületi adóhivatalok új beosztása. Ma megérkezett az aradi pénzügyigazgatóságra a pénzügyminiszterium 45.570—934. számú rendelete, amely a kerületi adóhivatalok és a behajtási ügynökségek új beosztásáról szól. Mint az Aradi Közlöny már jelentette, az új behajtási tisztviselők kinevezése már meg is történt. A rendelet értelmében Aradon továbbra is három kerületi adóhivatal működik, míg a megyei adóhivatalok beosztása a következő: Az aradul-nou-i kerületi adóhivatalhoz tartoznak a curti-i, sannicolaul-mic-i és a glogovati-i behajtási ügynökségek, a buteni-i kerületi adóhivatalhoz az almasi és sebisi, a chisineu-cris-i adóhivatalhoz a miscal és socodori, a rovinei kerületi adóhivatalhoz a pecicai és nadlaci, a siriai kerületi adóhivatalhoz a pancotai és sft.-anai, a radnai adóhivatalhoz a savarsini, barzavai és paulisi, a halmagiu-i kerületi adóhivatalhoz a gurahont-i, a varfurilei, a botesti-i és a polanai, az ineu-i kerületi adóhivatalhoz a tarnovai, cermeiui és siculai (Caragheorgevici) behajtási ügynökségek tartoznak. Így tehát az aradi pénzügyigazgatóság hatáskörén belül 11 kerületi adóhivatal és 22 behajtási ügynökség fog működni.

— Szentháromság vasárnapján. 27-én lesz Aradváros fogadalmi ünnepe. Ezt azt ünnepet kétszáz esztendő óta, minden évben pompával és fénnel ülik meg Aradon, az 1732-es pusztító pestis-járvány emlékeztetőre. Kétszáz évvel ezelőtt, amikor a borzalmas mirigyvész elvonult Aradváros lakossága felett, a város polgárai nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül fogadalmat tettek, hogy a Szentháromság tiszteletére szobrot állítsanak a város főterén s hogy minden esztendőben hagyományos fénnel ünnepeljenek meg a Szentháromság vasárnapját. Ezt a fogadalmat Szentháromság vasárnap után egy héttel a németajku lakosság megújította. A szobor felépült s 1776-ban átnevezték, adakozójának neve azonban még ma is ismeretlen. Aradváros társadalmi azóta minden esztendőben megtartotta fogadalmi ünnepét és Szentháromság vasárnapján a Minorita-templommal szemben álló Szentháromság-szobor előtt felállított sátorban ünnepélyes nagymisét celebráltak, majd a következő vasárnap fogadalmi körmenet zajlott le Arad főutvonalán. Az idén is felállítják a fogadalmi sáort a Szentháromság-szobor előtt s vasárnap délelőtt 10 órakor dr. Lakatos Ottó plébános, szentszéki tanácsos ünnepi nagymisét mond a sátorban. A fogadalmi körmenetet az idén valószínűleg egyeztetik az Urnapján szokásos ünnepi körmenettel.

— Harc a tuberkulózis ellen. A Monitorul Oficial ma Aradra érkezett száma közli a tuberkulózis leküzdésére alakult nemzeti ligáról szóló törvényt. Az ország lakosságának szempontjából valóban nagyfontosságú törvény tehát már életbe is lépett és az említett liga előreláthatólag már a legközelebbi jövőben megkezdte működését. A törvény értelmében Ofelsége. II. Károly király elnökletével bizottság alakult és ez a bizottság vezeti majd a liga ügyeit. Az intézmény pénzügyi alapjait a következő forrásokból teremtik elő: Az állami költségvetésből a tiszta jövedelmek 60 százaléka a tuberkulózis leküzdésére indítandó küzdelemre fordítják. Ugyanezt a célt szolgálja a kozmetikai szerekre és a különleges orvosságokra ragasztandó bélyegből befolyó összeg 60 százaléka. Ugy a belföldi, mint a külföldi kozmetikai cikkekre azok értékének 4 százaléka kitevő bélyegyet kell ragasztani. A különleges orvosságok bélyegilletéke 3 százalék. A kábítószeres monopóliumból származó jövedelem 10 százaléka, valamint a szeszmonopólium jövedelmének 2 százaléka szintén a liga céljaira kell beszolgáltatni. Megfelelő összegeket vesznek fel a tuberkulózis leküzdésére a munkaügyi, a nemzetvédelmi, a közoktatásügyi és a belügyminiszterium költségvetésére, de kötelező szubvenciót adnak a tuberkulózis elleni ligának a Munkásbiztosító Pénztár, a CFR, Munkapénztára, az Autonom Monopólium Pénztár, a Postatakarékpénztár, valamint Bucuresti főváros és az összes megyék és városok.

— Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szagattásnál és zsabánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos háziszer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti.

— Tetténért zsebtolvaj. A zsebtolvajok világában nagy népszerűségnek örvendő Lakatos Florea aradi cigány Pancotan csendőrkézre került. Lakatos ezuttal tetten érték, amint a pancotai hetivásáron egy gazdálkodó zsebében pénz után tapogatózott. A rendőrségen régi ismerősként üdvözölték a zsebmetszőt, aki arról nevezetes, hogy már több mint huszonöt ízben volt rendőrségi fogoly, azonban mindig sikerült valamilyen módon alibit bizonyítania. Most több tanu előtt kplezték le és már át is kísérték az ügyészségre.

— Betörőgyanus fiatalember a rendőrségen. Az aradi rendőrség bünygyi osztálya ma előállított egy fiatalembert, akit azzal gyanúsítottak, hogy hétfőn betört Hoffmann Ottó fűszerkereskedésébe. A fiatalemberre pontosan ráillik a ház-mester által adott személyleírás, azonban ártatlanságát hangoztatja. Ma délelőtt helyszíni szemlére vitték, azonban ennek sem volt eredménye. Mindenesetre a fiatalember őrizetben maradt.

A GUTENBRUNN SZANATORIUM

BADEN bei Wien

Évtizedek óta kedvenc tartózkodási helye a magyar urak társaságoknak. — Legtökéletesebb komfort. — A legmodernebb orvosi berendezések. — Magyar orvosok. — Világírás díszes konyha. — Saját káposzt-fürdő a házban. — Szívesztály. — Szórakozások. — Bridge, tánc, hangversenyek. — Hatalmas park. — Sport.

— Első áldozás. A Mosóczy-telepi római katolikus templomban vasárnap folyik le az elemi iskolás gyermekek első áldozása. Reggel nyolc órai kezdettel szentmise lesz, amelynek keretében Iványi Kázmér megáldoztatja a gyermekeket. Az aradi Minorita-templomban szintén vasárnap reggel 8 órakor lesz a katolikus fiu elemi iskola növendékeinek első áldozása. — Itt írjuk meg, hogy a Mosóczy-telepi Római Katolikus Kőr vasárnap délután 5 órakor tartja rendes évi közgyűlést az egyesület helyiségében.

— Lelejeztette magát a villamossal. Belgrádból jelentik: Jugovics Ljubica, a szociálpolitikai miniszterium 25 éves tisztviselője, ma délután a villamos elé vetette magát. A villamos vezetője nem tudott fékezni és így az töből levágta a szerencsétlen leány fejét. Az öngyilkos nő ruhájában bucsulevelet találtak, amelyben azt írta, hogy egy jönevű belgrádi ügyvéd udvarolt neki, aki az utóbbi időben durván bánt vele, sőt még meg is verte. Jugovics Ljubica ezért menekült a halálba.

Farkasszelidítés repülőgépen

Egy fiatal kaliforniai nőnek különös, igazi amerikai ötlete támadt. Repülőgépen magával vitt egy élő farkast, amelyet fönt a magasban akart megszelidíteni. A farkast a repülőgéphez kötözték, egészen közel a pilótához, aki a kormányánál ült. Amikor a gép propellere megindult és a motor működésbe kezdett, mindennek zaját tulharsogta a farkas üvöltése. A vadállatot annyira megrémítette a hatalmas motorbuzgás, hogy moccanni se mert. A farkas megszelidítéséről voltaképpen szó sem volt, de a pilótának groteszk ötlete mégis meghozta a sikert: özönével kapott házassági ajánlatokat.

Elsőrendű, tisztán kezelt, fölözetlen uradalmi tej

házhöz szállítva is kapható.

Érdeklődni lehet 3—6 óráig Str. Greceanu No. 2. Telefon: 734. 2192

— Pályadíjat nyert aradi diákok. Bucurestiből jelentik: Tegnap osztotta szét a Tinerimea Romana egyesület az ország diák-sága között díjait, amelyet különböző pályamunkákra tűzött ki. A kiosztás alkalmával több aradi diák pályamunkája is díjat kapott, így Hotoranu Silviu (Moise Nicoara), Jonel Moldovanu (Moise Nicoara), Mastin G. János (Moise Nicoara), Popovici Lucia (Ghiba Birta), Cocea Cornel (teológia). Az iskolák díjában az aradi háziipari iskola vitt el harmadik díjat.

— Az Aradi Atlétikai Club folyó hó 26-ra hirdett „majálisa” technikai akadályok miatt elmarad és június 2-án tartják meg. Az elnökség.

Agyonverte a fiát, akit betörésen kapott rajta

Bucurestiből jelentik: A prahovamegyei Gura-Pelia községben Raduta György gazdálkodó az elmúlt éjjel arra ébredt, hogy Constantin nevű fia annak a szekrénynek ajtaját fesszegeti, amelyben ő a pénztét tartotta. Szó nélkül felkapott egy, a keze ügyébe eső fejszét, a fiu háta mögé lopódzott és agyonverte a huszéves fiatalembert, majd — ráébredve tettének borzalmas voltára — kirohant a házból és a kutba vetette magát. A kutból a járőkelők mentették ki a gazdát, akit átadtak a csendőrségnek.

— Dr. Werner Sándor aradi bőrgyógyász „A psoriasis vulgaris (pikkely sümör) lényegének és gyógyításának újabb irányával” különösen tekintettel a thorium x. kezelésre” címmel értekezést írt orvosok számára. A munka a timisearai Praxis Medici kiadásában füzet alakjában megjelent. Bolti ára 30 lej. A jövedelem egészében az aradi anya- és csecsemővédő egyesület javára fordítatik.

— A Wizo konferencia megbeszélésére csütörtökön délután 6 órakor saját helyiségünk kertjében nagygyűlést tartunk, amelyre kérjük tagjaink feltétlen megjelenését. Itt közöljük, hogy a konferencia keretén belül hétfőn este a Wizo a „Lido” kerthelyiségében nagyszabású fagy-lalt-e-stét rendez, mely előreláthatólag nagy érdeklődést vált ki Arad intellektuel köreiből. tekintve, hogy Erdély zsidóságának főreprzentatívai tiszteletére rendezzük. A vezetőség.

— Rendőri hírek. Könnyű testisértés címén tett feljelentést az aradi rendőrségen Oppenheim Károly Strada Baritiu 8. alatti lakos. Oppenheim Károly Breibar Jenőt és annak fiát Zsigmondot jelentette fel, akik házában laknak és akik állítólag meglesték őt és megtámadták. — Josify Julia Strada Serbeasca 4. alatti lakos feljelentést tett barátnője, Belgramm Csöpi aradi leány ellen, aki egy kerékpárt kért tőle kölcsön már néhány hete és azóta nem adta vissza. Az aradi rendőrség lopás miatt előállította Bolvici Sándor, Kovács Lázár, Farcas György, Nedelcu Elena cigányokat. Az ügyben vizsgálat indult.

— Felkérjük a magántisztviselőket, hogy az Aradi Magántisztviselők Egyesületének Strada Romanului 6. alatti irodájában fényképpel együtt, 50 százalékos kedvezményű Neptun-strandbérlet kiváltása ügyében, üszseirás végett sürgősen jelentkezzenek. Ugyancsak felkérjük tagjainkat, kik a clujj Román Opera előadásait látogatni kívánják, hogy kedvezményes jegyek előigyzése céljából az Egyesület irodájában jelentkezzenek. Hivatalos órák naponta 3—7 óráig.

— Az ország két nagy rokkantegyesülete „Societatea Mutilatilor Invalizi de Razboi” és „Izbanda” fuzionált. Az egyesítésre az szolgáltatott okot, hogy mindkét egyesület tagjainak meggyőződése szerint sokkal eredményesebb működést fejthetnek ki, ha egységes szervezethez tömörülnek. A bucaresti-i ünnepélyes ülés után a két egyesület aradi fiókjának választmánya is ülést tartott, amelyen átmeneti bizottságot választottak. A bizottság tagjai a következők: Elnök: Ioan Martin, alelnök: dr. Cornel Albu, titkár: ioachim Tulbure, tagok: Nicolae Todor, Ilie Mokor, Saboteanu Pompiliu és Apahidan Gheorghe. Ez a bizottság hívja össze a közgyűlést, amelyen három évi időtartamra megválasztják az új vezetőséget. Az egyesített szervezet a „Societatea Mutilatilor Invalizi de Razboi” nevet viseli és külön alosztályt létesít a hadiözvegyek és hadiárvaik részére.

— Románia egyedüli román és német nyelven megjelenő bélyeggyűjtő lapja a „Filatelia pentru Toti” ezuttal is gazdag tartalommal jelent meg. A dr. Jazlowitz Arnold szerkesztésében megjelenő folyóirat két új rovattal bővült. Az egyik a „Románia—Kuriozitások—Abartok és Kis ritkaságok”, a másik pedig „Hamisitványok” címet viseli. A lapba Ed. Cohen, En. Leipnik mérnök, M. Büttner, Hermann E. Sieger és dr. Jazlowitz írtak érdekes cikkeket. A „Filatelia pentru Toti” megrendelhető a kiadónál: Bucuresti, I. Str. Academiei No. 2/III.

— Tudja-e azt, hogy az Aspirin a gyomorban nem oldódik fel és minden hülleres megbetegedésnél — gyógyító munkáját csak a belekben kezdi meg. Ez nagyon fontos, mert így sohasem támadhatja meg a gyomrot. A valódi ASPIRIN-TABLETTA jele mindig a Bayer-kereszt.

— A tánc Ábc-je. A táncról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben, változatos és gazdag tartalommal jelent meg. Nagyszerű budapesti és külföldi rádióműsorokat, sláger-zövegeket, színházi és filmbeszámolókat, közel száz képet, egy-egy vonásos szindarabot, folytatásos regényt és számtalan érdekességet talál az olvasó a népszerű színházi késlapban.

— Az aranyember. Kevesen tudják, hogy minden ember szervezetében arany van és hogy az agyvelő az aranyban leggazdagabb szervünk. Az újabb orvosi kutatások megállapították, hogy nemcsak arany van az emberi testben, hanem, hogy a szinaranynak bizonyos betegségeknek nagy gyógyhatása van. Erről az érdekességről és még sok másról rendkívül érdekes cikket olvashatunk Tolnai Világlapja új számában, amely 52 nagy oldal terjedelemben jelent meg.

Nyílt Levél

A Református Férfiszüetség világi elnökének
Arad.

Mélyen tisztelt Elnök Ur!

A folyó hó 21-én, vasárnap tartott férfiszüetség közgyűlésen, tekintettel arra, hogy az utóbbi időig a cluji református egyházközség tagja voltam és csak nemrég tartózkodtam Aradon, becses engedelmével mint „vendégtag” résztvenni volt szerencsém. Nem akartam a vendégjoggal visszaélni és ezért ezen az úton közlöm Önnek a következőket:

A közgyűlés megnyitáskor három programpontról történt említés: 1. Elnökség beszámolója. 2. Indítványok, interpellációk. 3. Lelkészválasztás. A három pont közül csak az első kettőt tárgyalták le és ezért fordulok most Önhez ezen az úton, hogy a harmadik pontra vonatkozólag néhány megjegyzést tegyek. Azokról a villongásokról és viszálykodásokról van szó, amelyek éppen ezzel a kérdéssel kapcsolatban robbantak ki az utóbbi időben.

És mindez miért? Azért, mert van egy ember, aki itt élt, itt dolgozott, itt szántott és magvat vetett, de nem aratott, mert a magot már nem öntözhette. És bár ennek a szántóvetőnek el kellett mennie, ez a mag, mivel felfelé nem növekedhetett, erős gyökeret vert. Ezt az üldözött, ezt a száműzetett embert, ülték, bánták! Miért? Ha ez az ember nem beszélt, nem dolgozott, nem cselekedett volna, ha az Ige hirdetésével és kulturális munkálkodásával nem hagyott volna nyomot nemcsak hívei, hanem a város más felekezeti polgárainak lelkében is, akkor is felé fordulna a tekintetünk, felfigyelnénk rá, mert — bántják. Talán mondanom sem kell, hogy ez a lekipásztör Nagy Zoltán tiszteletes ur!

Ha Ön kérdést intézne hozzám, mélyen tisztelt Elnök Ur, hogy — bár csak nemrégiben jöttem Aradra — honnan ismerem Nagy Zoltán tiszteletes urat, arra azt válaszolnám, hogy ezelőtt tíz évvel dolgoztam Aradon és többször hallottam beszélni. Nagy Zoltán, ő az az ember, aki vetett, ő az, akit egyesek ütnék.

Kérdésem tehát az elejtett harmadik programpontról körül forog. Nagyon kérem, soraimból senki és semmi ellen szóló élt ne méltóztassék kiolvasni. Apellálók ahhoz az érzékeny szívű öreg urhoz, ahoz a református atyámfiahoz, aki a közgyűlésen elnökölt, hogy adja meg nekem, mindannyiunknak azt a becsületes és őszinte választ, amit én hónapok óta lesek és nem látok, nem hallok semmilyen illetékes részről.

Maradtam nagyon sok tagjelölt nevében is kiváló tisztelettel,

Arad, 1934. május 23-án.

Horváth Mester Zoltán
asztalos mester.

Sulyosan megbetegedett az aradi fogházban Duma Florica, az arzén-pör fővádlottja

Nagy előkészületek folynak az aradi törvényszéken a siriai arzénper június 11-iki főtárgyalására. Néhány nappal ezelőtt Duma Florica védője kérvénnyel fordult a második számú vizsgálóbírói hivatalhoz, amelynek bejelentette, hogy *védence sulyosan megbetegedett és előrehaladott korára való tekintettel kéri kórházi ápolását.* A vizsgálóbíró helyt adott a kérésnek és *beutalta Duma Floricát a fogház diszpanzerjébe, ahol ápolás alá veszik.*

A főtárgyalásra úgy a védelem, mint a vád erősen készül. Beavatottak szerint ebben a bűnpörben a döntő szót az orvosszakértők mondják ki. A bucaresti-i vegyvizsgáló megállapításai szerint *a felboncolt holttestekben hét tized milligrammtól kilenc tized milligrammig terjedő arzénmennyiséget találtak és az orvosoknak kell leszögezniük vallomásukban, mennyi arzén okozhat halált és mennyi párolgathatott el a holttestekből az évek során.* A védelem a napokban beadvánnyal fordul a bírósághoz és megnevezi azokat az orvosokat, akiknek kihallgatását kéri, egy másik beadványban pedig *kéri az aradi törvényszék bünnel-kamrájában őrzött arzén vegyelemzését.* Mint emlékeztetes, Duma Florica letartóztatása alkalmával egy sörösvégben feloldott arzént találtak. A vizsgálát alatt a mérge legnagyobb része elpárolgott, úgy hogy alig néhány csepp maradt a páncél fenekén. Ennek vegyelemzését kéri most a védelem abból a szempontból, halálos adagnak számítható-e a lefoglalt arzén.

Riport az Ellentétek Városáról

A Debreceni Hét lázas előkészületei — Ahol van krematórium,
de nincs halottégetés

Debrecenből jelenti az Aradi Közlöny munkatársa: A száguldó gyors mentén Ifutó állomások falain kiáltó plakátok figyelmeztetik az utast, hogy közeledik a „Debreceni Hét.” A debreceni állomás is felkészült erre az egy héti tartó gazdasági ünnepre és vonatunk mintha a hatalmas civisváros ölelő karjaiba futna be, ahol szívesen szeretettel várják a megérkező vendégeket, idegeneket. Nem t gáthatom, egy kis irigységet érzek, mert Aradra gondolok, ahol szintén vannak lehetőségek, élnek nagy akarások, talán a kezdeményező és szervező erő sem hiányzik, hogy valósággá váljék a régen tervezett „Aradi Hét.” De ahogyan a debreceni tapasztalataim bizonyítják, itt az akarat egy a tettel. Itt nincs huzavona, töprengés, nincsenek akadályok, csak lendület van és nyilegyenes út a megvalósulás felé.

Különös város ez a Debrecen. A csodálatosan gyors fejlődés és a maradiság olyan megértéssel éli itt harmonikus házasságát, ami talán kevés európai városnál tapasztalható. A főter gyönyörű palotásorai alatt ragyogó kirakatok kínálják áruikat. Mindenütt aszfalt és mindenütt park. A széles tereket művészi szobrok díszítik. A Déry-muzeum, Munkácsy, Tintoretto, Zichy festményeivel, egyiptológiai műremekeivel, őskori leleteivel és százazreket érő egyéb kincseivel, világvárosi értéket jelent. De a palotásorok közé még ma is beékelődik egy-egy szűk, földszintes házacska, a tükörsima aszfalton, a fehérkeztűs közlekedési rendőr leggyakrabban kocsikat és nem autótakat irányít. Felépítették a krematóriumot, de nincs halottégetés. A konzervatív debreceni civis minden áldozatra kész szeretett városáért: épít és szepít, de ragaszkodik megszokott kocsijához és földszintes kuriójához.

A Nagyerdő: Debrecen büszkesége. Itt építették fel Közép-Európa legszebb strandfürdőjét. Itt épül a Debreceni hét. Három hatalmas medencébe ontja a világhírű debreceni hőforrás gyógyvizét. Az egyik medence meleg vizet tartalmaz, a másik langyos, a harmadik hidegvizet telve.

A kabinsorok előtt szobrok és disznővények, a medencék körül homokstrand, a strandterület végén lombokkal koronázott hűvös sétányok és végül a diszes fedett-uszoda. Ennyi az, amit a szemlélő aránylag rövid sétája alatt itt megfigyelhet. A diszes strandbejárattal szemben épül a Debreceni Hét stílusos építményei. A sok négyzetkilométernyi területen a munkások százai dolgoznak lázasan, hogy a megnyitás napjára készen várja a vendégek tömegét a Debreceni Hét. Külön szervezet dolgozik azon, hogy a külföldet megnyerje a Debreceni Hét számára. Naponta új ötletes művészi plakátok jelennek meg a hirdető-oszlopokon és ma mindenki az egész városban a Debreceni Hétről beszél. Mintha ennek a nagy városnak minden lakója összefogott volna azért, hogy valami szépet, rendkívülit adjon. A Debreceni Hét-en nyílik meg az európai nivójú nagy Stadion és ugyanekkor országos konferenciát tartanak a városban. Plakátokon és lapok útján hívják fel a közönséget, hogy fogadja szívesen az idegeneket, akiknek elhelyezése a legnagyobb gondossággal történik.

Végül meg kell emlékeznünk a debreceni csolnakázó-tóról is. Ez is a Debreceni Hét területének közelében épült. Akik hosszabb ideig nem voltak Debrecenben, bizonyára csodálkoznak, hogy ebben a nagy alföldi városban, ahol szinte állandó vízhiánnyal küzdöttek, ahol ha valaki csolnakázni akart, el kellett utaznia körülbelül hatvan kilométernyire a Tiszához; ma több négyzetkilométer területen csolnakázó-tavat létesítettek. Az akaratérő és az áldozatkészség mindenre képes. Kutakat furtak; ha egyik nem adott vizet, adott a másik.

Igy készül Debrecen a Debreceni Hétre. Mi aradiak egy kicsit irigykedve és egy kicsit reménykedve bámuljuk és csodáljuk ezt az akaratot, ezt a lendületet és szeretnénk hinni, hogy az Aradi Hét terve is hasonlóképpen valósággá válik... (—)

Büntetik a basáskodó csendőrőrmestereket

Hélelvi fogház Timisoarán a halálos vallatásért — Elítélték a volt dévai
főszolgabíró kintzóját is Clujon

Timisoaráról jelenti: A timisoarai törvényszék IV. székfőjének tanácsa tegnap példásan büntetett meg egy embertelen csendőrőrmestert, aki a maga egyéni módszerével próbára vallomásra bírni a gyanúsítottakat. Tavaly november 2-ikán Chercea János gazdálkodó, cheveresul-marei lakos feljelentést tett a csendőrségen, amely szerint ismeretlen tettesek behatoltak udvarába és onnan több értékes gazdasági tárgyat vittek el. C. R. s. a. n. Teofil, a falu csendőrőrmestere megkezdte a nyomozást és még aznap délután letartóztatta Gherban Simon 27 éves fiatalembert, aki ellen „sulyos gyanu” merült fel, hogy a lopást ő követte el. Annak ellenére, hogy a fiatalembert hozzátartozói alibit bizonyítottak, a „buzgó” csendőrőrmester folytatta a vizsgálatot a maga egyéni módszere szerint és negyedik nap a „fáradozásait” teljes siker koronázta.

Később kiderült, hogy Stefanescu és Toma ártatlanok az ügyben. Ezért a csendőrőrmester szabadlábra helyezte mindkettőjüket, míg Gherbant fogvatartotta s folytatta a „vizsgálatot”, de eredménytelenül, mert Gherbanak a lopáshoz semmi köze sem volt. November 18-án a csendőrőrmester belátta, hogy Gherban nem a keresett tolvaj és korán reggel őt is szabadlábra helyezte, de a kiállott kintzások a fiatalembert annyira megviselték, hogy nem tudott hazamenni és koosul vitette haza. Délután kilehelte lelkét. Az orvos megállapította, hogy Gherban sulyos belső sérülések következtében halt meg, a holttest tele volt vérrel, a fején az ajka fel volt hasítva, úgy a kezén, mint a lábán az összes körmök ketté voltak vágva és a lábai megfagytak. Az orvos megállapításáról bizonyítványt állított ki és ennek alapján az ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés és halált okozó sulyos testi sér-

tés miatt eljárást indított a csendőrőrmester ellen.

A tegnapi tárgyaláson, a tanukihallgatások során kiderült, hogy a szerencsétlen fiatalembert az őrmester ingre vetkőzve kényszerítette a novemberi hidegben, hogy a csendőrség udvarán fűrődjön meg. A magánvád közel negyven tanút vonultatott fel, akik mind a csendőrőrmester ellen vallottak. A törvényszék hosszas tárgyalás után az őrmestert bűnösnek találta és hét évi fogházra, valamint politikai jogainak tíz évi felfüggesztésére és rangjának megvonására ítélte. Az ítélet ellen úgy a vádlott, mint az ügyész fellebbezést jelentett be.

Chujról jelenti: Érdekes döntést hozott végső fokon a cluji tábla. Az utóbbi időben általános rendszer lett, hogy azokat, akiket valamiért előzetes letartóztatásba helyeznek, még ha kétséget kizáróan nincs is bebizonyítva bűnösségük, megbilincselve szállítják őket gyalogszerrel őrsről-örsre, az ügyészség székhelyéig. Ilyen eset történt Plets Lajos volt dévai főszolgabíróval is, akit a fehérvári csendőrőrmester — mint később kiderült — jogtalanul tartóztattott le s megbilincselve őrsről-örsre kísért be a dévai ügyészségre.

Az ügyészségen szabadlábra helyezték, azonban Plets Lajos nem elégedett meg ezzel, hanem hivatalos hatalommal való visszaélés címén feljelentést adott be Balica Constantin csendőrőrmester ellen. Az ügy több tárgyalás után a cluji táblához került, amely végső fokon most hozta meg ítéletét s azt kihirdetés végett megküldte a dévai törvényszéknek. A cluji tábla Balica csendőrőrmestert bűnösnek mondotta ki hivatalos hatalommal való visszaélés büntetése és 1000 lej fő és 500 lej mellékbüntetésre ítélte. A büntetés nemfizetés esetén átváltoztatható 30 napi elzárásra.

SPORT KÖZLÖNY

Az AMEFA (AMTE) biztosan nyeri az ifjúsági bajnokságot

Az ifjúsági bajnokságban még három hivatalos forduló és néhány elmaradt mérkőzés van hátra, de a bajnokság kérdése máris elintéztnek tekinthető. Az AMEFA (AMTE) ifjúsági csapata 39 ponttal (három veszített pont előnyével) vezet a Soimi-CFR előtt és előnye már behozhatatlan. A Soimi-CFR tartja második helyét, ahonnan aligha lesz elmozdítható, de annál nagyobb lesz a küzdelem a harmadik helyért, amelyre egyenlő eséllyel pályázik az Olimpia-PTT, SGA (ATE), Unirea és a Gloria-CFR. A további sorrendben sem sok változás várható a bajnokság befejeztéig. A vasárnapi fordulón a következő ellenfelek kerülnek szembe egymással: SGA (ATE)—Juventus, Unirea—Olimpia-PTT, AMEFA (AMTE)—Fortuna,

Intelegerea (Egyetértés)—Astra, Soimi-CFR—Gloria-CFR, Hakoah—Tricolor. A bajnoki táblázat most a következő:

1. AMEFA (AMTE)	22	19	1	2	130	20	39
2. Soimi-CFR	19	13	4	2	62	24	30
3. Olimpia-PTT	20	11	5	4	82	35	27
4. SGA (ATE)	19	10	6	3	57	33	26
5. Unirea	21	12	1	8	38	43	25
6. Gloria-CFR	19	10	4	5	37	30	24
7. Intelegerea	21	10	1	10	55	50	21
8. CAA (AAC)	22	7	6	9	58	37	20
9. Juventus	21	9	1	11	59	66	19
10. Hakoah	20	8	1	11	37	47	17
11. Tricolor	19	4	3	12	38	72	11
12. Fortuna	21	1	1	19	13	114	3
13. Astra	20	—	2	18	13	108	2

Nem sok öröme tellett

az aradi sportközönségnek az AMEFA (AMTE) vasárnapi játékában, főképpen pedig a játékmódban, amelyet egyes játékosai kultiváltak. Az aradi munkásklub futballesapata, amely az évek hosszú során mindig a legjobbak közé tartozott, éppen a közelmúltban két ragyogó fegyvertényvel dicsekedhetett. Az egyik a bucaresti-i CFR legyőzése a fővárosban, a másik pedig az értékes győzelem az Universitatea felett Clujon. Ezt a két meccset egy gycngébb teljesítmény követte (Phoenix ellen szerencsével 1:0), de ilyen mérvű súlyedésre nem voltunk elkészülve. Itt azonban nem erről akarunk beszélni, mert hiszen minden csapatban lehetnek pillanatnyi visszaesések, amelyek a játékosokat kétségtelen képességeik kifejtésében hátráltatják és amelyek a várakozott eredményeket megmagyarázzák. Arról a kényszeről akarunk szólni, amely a CAT (TAC)—AMEFA (AMTE) meccs nézőiből megbotránkozást váltott ki és amely semmi körülmények között nem szolgálja a futball-propaganda célját. Szurdi és Dvorzsák voltak azok, akik a második félidő utolsó harmadában a legcsunább faultokkal szakították meg a mérkőzés sima folyamatát és eléggé el nem ítélték módon, nem a labdát, hanem ellenfeleiket rugdosták. Az AMEFA (AMTE) népes tábora, amely a meccsen asszisztált, nagy felháborodással látta kedvenc csapatában egyes játékosok kvalifikálatlan viselkedését és a gyenge játék feletti fájdalmat és keserűséget elnyomta bennök a durvaságok miatti bosszúság és jogos felháborodás. A közönség, amely a mérkőzésre befizet, nem boka-, sipcsont-, gyomor- és egyéb rugásokat, hanem szép, fair játékot akar látni és ha a mérkőzés nivója nem is elégti ki mindig a jóízűségét, a pénzért mindenestre játékot és csakis játékot, nem pedig verekedést és egymás harcáptele-é tételeit akarja látni. Az AMEFA (AMTE) azilis vezetősége, amely az egyesület érdekében oly sok áldozatot hozott és hisszük, hogy fog a jövőben is, az a vezetőség, amely oly nagy hozzáértéssel kezeli az ügyeket, bizonyára meg fogja találni a módját annak, hogy a jövőben ilyen kénységek ne forduljanak elő, mert — hangsúlyozzuk — csak az egyesületnek ártanak azok a renitenskedő játékosok, akik a nagymultu egyesület presztízsét igyekeznek aláásni.

O Vogl pénteken utazik Triesztbe. Vogl Imre, a román válogatott csapat kapitánya, pénteken reggel utazik Triesztbe, hogy vasárnap pihenten állhasson be a csapatba.

Aradiak PESTEN a

METROPOLBA szállnak

VII., Rákóczi-ut 58.

308

150 szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefon, rádió, központi fűtés és oszongtó pótló elektromos fénnyelzősekkel. Pálinkás kiváló konyha. Valódi erdélyi különlegességek. A Sörözőben a rádióból közismert **Pertis** Pali és cigányzenekara muzsikál. A gyönyörű új tölgyesben táncos vacsorák, **Pityó** jazz-band. Modern kávéház, 6 telefonfülkével.

Szobák P. 4.—től.

Teljes penzió P. 9.—től.

A

Hapag-Északi foki utazások felülmúlhatatlan utazási élvezeteket nyújtanak.

Az 1934. évi utolérhetetlen északfoki utazás programja:

Két északfoki utazás az „Oceana” kiránduló hajóval július 1. és 18-án Hamburgból 16 nap Norvégia és a Fjordokra.

Nagy Spitzberga—Island és Norvégia utazás a „Milwaukee” motoros hajóval július 21—augusztus 18-ig.

Skocia—Norvégia—Dánia utazás augusztus 5—augusztus 18-ig.

Dacára a hagyományos kifogástalan kivitelnek, nagyon mérsékelt részvételi díjak.

Jelentkezés és prospektus:

HAMBURG—AMERIKA LINIE S. A. R. képviselőténél:

KÜNSTLER UTAZÁSI ÉS VIZUMIRODA

Arad. Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

Lejátszák a Nemzeti—Attila mérkőzést

Tegnap este döntött a magyar profi labdarúgószövetség bizottsága az elmaradt Attila—Nemzeti mérkőzés ügyében és a mérkőzés lejátszását vasárnapra rendelte el, az Attila kártérítési kérelmét pedig elutasította. A Nemzeti fellebbezett a meccs újrajátszása miatt, az Attila pedig a kártérítés elutasítása miatt jelentett be fellebbezést. A meccset ettől függetlenül, vasárnap Miskolcon lejátszák és a mérkőzés fogja eldönteni a magyar profiúga utolsó helyét.

O CAA (AAC)—Hakoah barátságos mérkőzés és disztorna. Román pünkösdi első napján a CAA (AAC) telepén a házigazda a Hakoah csapatával játszik barátságos mérkőzést, amelyet megelőzően a Hakoah mintacapata mutatja be tudományát. Ugy a kerületi bajnokság első két helyezettjének összecsapását, mint a nivónak ígérkező disztornát, élénk érdeklődés előzi meg. A sporteseményen az Aradon lebonyolításra kerülő cionista kongresszuson résztvevő vendégek is megjelennek.

Megjelentek!

a következő új törvénykönyvek:

Uj váltótörvény,

Uj kényszeregyezségi törv.

A mezőgazdasági és városi

adósságok szabályozásáról

Munkaszerződésekről szóló

törvény Román és magyar szöveggel

Az összes törvénykönyvek kaphatók az

Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban.

Syracuse csapágyfém felülmul minden más csapágyfémet, kap-
ható az ország minden nagyobb vaskereskedésében.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A június elsején életbelépő új váltótörvény megakadályozza a váltóperek elhuzását

Lejár a rosszhiszemű adósok kora, nem lehet többé tanukkal bizonyítani — Katasztrofálisan visszafejlődött a hitelezés és a hitelezők már a váltókat se ovatoltatják

A radikális intézkedéseket tartalmazó új váltótörvény, amelynek tárgyalása nagy izgalmakat idézett elő a parlamentben, néhány nap múlva: június 1-én életbelép. A törvény valóban rendkívül fontos újításokat tartalmaz, mert az okirátsági joggyakorlatban is bevezeti a váltó végrehajtási erejét, ami abból áll, hogy a váltó bírói ítélet nélkül is végrehajtható, ha a fizetési felhívás ellen 5 nap alatt (ezelőtt 3 nap) nem ad be az adós ellentmondást. Ha azonban be is adják azt, a váltó alapján biztosítási végrehajtás kérhető az adós ellen. De még ennél is radikálisabb rendelkezése a törvénynek az, hogy

eltörli a mostanig gyakorlatban volt személyi kifogást. Ez abból áll, hogy az adós a váltóösszeg behajtása végett megindított perben tanukra hivatkozik és azoknak kihallgatásáig, tehát igen hosszú ideig elhuzhatja a pert, illetve a fizetés teljesítését. Ez a gyakorlat az új törvény életbelépése után teljesen megszűnik, mert az új váltótörvény csak az írásbeli bizonyítékokat akceptálja és ténykörményekre tanuki kihallgatást nem engedélyez.

Ha például valamely hitelező egyezséget köt az adóssal arra, hogy az százezer lej tartozását tíz hónap alatt, tehát havonként lejáró tízezer lejes váltó kiegyenlítésével törleszti, de az adós vagy a hitelező eltér a megállapodástól, akkor az ebből keletkezett perben csak a megállapodást tartalmazó írásos bizonyítékot fogadják el a bíróság, de tanuki kihallgatásokat nem fogadnak el. Ezzel a behajtási eljárást leegyszerűsíti és meggyorsítja a törvény. Azok a váltók, amelyek 1934. november 1. után járnak le, már az új törvény szerint bírálandók el, tekintet nélkül arra, hogy június elseje előtt kelt-e a váltó.

Fontos módosítást tartalmaz az új törvény az elévülési időtartam tekintetében is. Míg az elfogadóval szemben megmaradt a hároméves elévülési terminus, addig a kibocsátóval és forgatóval szemben a visszeresti igény elévülése az esedékesség, illetve az óvás felvételi napjától számított 1 év múlva következik be. A forgatónak a kibocsátó és az őt megelőző forgatók elleni visszeresti jog 6 hónap alatt évül el. Új rendelkezésként említjük meg, hogy a bankóváltó kitöltésére vonatkozó jogosultság ugyancsak 3 év alatt évül el. Nem vonatkozik ez azon jóhiszemű váltóbirtokosra, akire a váltó kitöltve ruházott át.

Itt említjük meg, hogy budapesti jelentés szerint az igazságügyminisztérium statisztikai hivatala most hozta nyilvánosságra az ez év első három hónapjáról szóló váltóóvatolási kimutatásokat, amelyek valósággal megrökönytetően hatnak. Ugyanis a hitelezők nagyobb része már a váltóóvatolásokról is lemond, mert az adós a végtelenségig elhuzhatja a magóvatolt váltó kifizetését, tehát a hitelezők szerint nem érdemes előlegezni a váltóóvatolási költségeket. A kimutatás szerint pl. az erdélyi Csucsmegyében a fenti három hónap alatt mindössze öt váltót óvatoltak 67 ezer lej értékben, Carasmegyében 13-at, Turdán 9-et, Fagarashan 10-et (amelyek 142 és fél ezer lej képviselnek), Tarnavamegyében 17-et 162 ezer lej értékben, a regáti Dorohomegyében pedig 12 került óvatolásra. Némelyik vármegyében havonta alig két váltót óvatoltak. Az

említett időszakban csak 9200 darab váltó került óvatolásra és pedig januárban 3336 darab 103 és fél millió lej értékben, februárban 2868 darab 56 és fél millió lejjel, márciusban 2996 darab közel 57 millió lej összértékben. Az összes váltókból a regátban 58 százalékot, Erdélyben 33 százalékot óvatoltak, a többi Bucovinára és Basarabiára esik. Összehasonlítva a fenti adatokat az 1932. év ugyanazon időszakával, a Regátban a csökkenés 78 százalék, Erdélyben pedig 75 százalék.

A hitelezés elsorvadását az alábbi súlyos adatok bizonyítják: 1932. év első negyedében 678 ezer darab váltót óvatoltak 987 millió lej értékben, 1933-ban 45 ezer darabot 651 millió lejjel, 1934-ben pedig 9200 váltót 216 és fél millió lejjel.

= BELYEGET KELL RAGASZTANI A KONVERZIOVAL KAPCSOLATOS PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁGI ÉS ADÓHIVATALI KÉRVÉNYEKRE ÉS MÁSOLATOKRA. Az aradi pénzügyigazgatóság, mint annak idején megirtuk, kérdést intézett a bucaresti-i központi bélyegbizottsághoz arról, hogy a konverziós bírósági beadványokhoz mellékelendő pénzügyigazgatósági és adóhivatali okirát-másolatokra és az azok miatt benyújtott kérvényekre kell-e 8 plusz 1 lejes bélyegyet ragasztani? A bélyegbizottság ma érkezett leírata a kérdésre igennel felelt, tehát a konverziós pénzügyigazgatósági kérvények és adóhivatali másolatok bélyegkötelesek, ez azonban nem vonatkozik a bíróságokhoz benyújtott konverziós kérvényekre, mert azok ezután is bélyegmentesek maradnak.

= Bulgáriában letörlik a zabonaárdragítást. Szófiai jelentés szerint, a nagy szárazság miatt Bulgáriában is felütötte fejét az árdragítási spekuláció. Számosan összevásárolták az árpa és a zabot kilogrammonként 1-1.20 leviért és beraktározták az árut. Mivel az utóbbi napokban 50-80 százalékos nyereséggel adták el készletük egy részét, a Kormány elrendelte az árpa és a zab zárolását, hogy megakadályozza a további árdragítást. Bulgáriában a buzamonopóliumot már hónapokkal ezelőtt bevezették.

= Rohamosan esnek az árak az állatpiacon. Az Argus jelentése szerint, hivatalos források megállapították, hogy az állatpiacon az árak nagymértékben csökkennek. Az erdélyi nagyobb gazdasági centrumokban igen sok állatot kímálnak eladásra, aminek következtében az ár folyton esik. Az élő sertés kilója legutóbb 12-14 lejre esett, a borjúé 12-13 lejre, a szarvasmarháé 5-7 lejre, a bárányé 6 lejre. Az állatarak esése a nagymérvű takarmányhiánnyal függ össze.

= Az erdőtüzek okozta legnagyobb rész nem térül meg. Tudvalevőleg az utóbbi hetekben nagyobb erdőtüzek voltak, amelyek óriási károkat okoztak. Például a Regna erdősegeiben 20-30 millió lejre becsülik a tüzek károkat, amelyek azonban nem térülnek meg, mert a cég az utóbbi években nem fizette a biztosítási díjat és ezért a társaság felmondta a szerződést. Hasonló a helyzet a carasi vagyonszösségnél is, mert a kormány éveken ezelőtt felmondta az erdősegek biztosítását, azzal az indoklással, hogy azok a belügyminisztérium mellett működő külön alapnál biztosítandók. A Lomási Erdőpar t-t. marosvölgyi tüzkára 3-4 millió lej, de az megtérül. A báró Kemény-féle faüzemhez tartozó tízezer hold erdő elpusztult, a tüzkár 6-7 millió lej, amely elveszett.

= Rendelet a konverzió alól kimaradt váltóadósokról. A Banca Nationala kormányzósága rendeletet intézett a fióktételekhez, így az aradihoz is, arról, hogy a konverzió alá eső váltóadósoknak jogait igazolni kell. A Nemzeti Bank aradi fiókjánál 10 ezer darab konverziós váltó fekszik. Az első konverziós törvény alapján a Nemzeti Bank óvatoltatta a konverzió alá nem tartozott váltókat, de ha az adósok igazolni tudják jogukat, az ellenük megindított pereket felfüggesztik. Ha elmulasztják az igazolást, úgy a bírói eljárást tovább folytatják ellenük.

= AZ ANGOL VIKERS HADIÜZEMEK VEZETŐJE A BANATBAN JÁRT. Timisoaráról jelentik, hogy a világ egyik legnagyobb hadfelszerelési üzemének, a Vickers műveknek legelső vezetője, D. Vickers a napokban meglátogatta a Resita-műveket, majd Timisoarara utazott és behatóan tanácskozott az említett resitai vállalat központi igazgatóságával. Gazdasági körök állítása szerint a látogatásnak messzemenő következményei lesznek.

= Nagy filmgyár készül a belföldön. Bucurestiből jelentik: A kormány felismerte a filmpropaganda nagy hatását és ezért elhatározta a belföldi filmipar széleskörű kifejlesztését. Az ehhez szükséges tőke előteremtése céljából méterenként 10 lejes illetéket ír elő a külföldről behozott filmek után és ezt rendeletileg tette kötelezővé. Mivel a külföldi államokból évente több, mint 800 ezer méter különböző film jön be és kerül vetítésre, tehát évente kb. 8 millió lejes jut a belföldi filmgyár megalapítására. Ezenkívül minden mozibélpjegy után egy lej illetéket fognak szedni ugyanerre a célra. A nemzeti filmgyár megalapítása céljából már tárgyalások is kezdődtek, számos nagy pénzintézet hajlandó finanszírozni az üzletet, mert a 10 és egy lejes illetékek bőven fedezik az investíciókat. Az új filmgyár az első időben csak külföldi filmeknek szinkronizálásával akar foglalkozni és az első évben behozott filmek 25 százalékának szinkronizálását teszi a kormány kötelezővé. A következő évben 50, a harmadik évben pedig 75 százalékára kötelező a szinkronizálás.

= Elhalasztották a szeszárúsítási engedélyek kiadását. Bucurestiből jelentik: A szeszmonopol vezérigazgatóságának rendelete értelmében, mindenütt elhalasztották azokat az árleltéseket, amelyek a szeszárúsítási engedélyek kiadására vonatkoznak. Az szakmából szerzett értesülés szerint, külön szesz-elosztó részvénytársaság fog alakulni, amelyben négy nagy pénzintézet venne részt. A tárgyalások már előrehaladt stádiumban vannak és az alapítók megbízottjai már tárgyaltak is ez ügyben a pénzügyminisztériummal, valamint a monopol vezetőségével.

= MEGKEZDÖDÖTT ARADON A RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOK ADÓJÁNAK KIVETÉSE. E hó 22-én kezdte meg az aradi pénzügyigazgatóság a területén működő 180 részvénytársaság 1934-35. évi adójának kivetését Neagota Gyula szolgálati főnök vezetése alatt, akit a pénzügyminisztérium ezzel a speciális feladattal is megbízott. Az Aradi Közlöny értesítése szerint a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel az idén a részvénytársaságok adóját nem emelik.

= Importárak elvámolási helyének megváltoztatására a vámvezérigazgatóság adhat engedélyt. Mint Bucurestiből jelentik, a pénzügyminisztérium ma körrendeletet küldött az összes vasúti vámhivatalokhoz, amelynek figyelmét felhívta a következőkre: Ha a külföldről hozták az importálandó árut, nem a behozatali engedélyben feltüntetett vámhivatal után kívánja a címzett elvámoltatni, hanem más vámponton, akkor erre az engedélyt a vámvezérigazgatóság adja meg, ellentétben az eddigi gyakorlattal, amely szerint az ehhez szükséges beleegyezést a pénzügyminisztériumtól kellett kérni. Azt is közli a minisztérium, hogy a május 10-ig kiadott kontingentálási behozatali engedélyek meghosszabbítás nélkül hat hónapig érvényesek. A fel nem használt, 1933. november 14. óta kiállított engedélyvek kék másolatait a behozatali engedély tulajdonosai a vámhivatalnak kötelesek visszaküldeni.

Rádió műsor

— Romániai időszámlás. —

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 24.

Bucuresti. 13: Vizátsjelentés. Utána déli hangverseny. 14: Tőzsde. Hírek. 14.20: Könnyű zene. 17.15: Tanügyi előadás. 17.30: Zene. 17.45: Felolvasás. 18: A Dinicu-zenekar hangversenye. 19: A tej-hétről. 19.45: A hangverseny folytatása. 19.15: Mihail Sadoveanu előadása. 21.30: Richard Wagner: „Tannhäuser“, 3. felvétel. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: (Felolvasások) Közben: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Medgyesi Nándor és cigányzenekara. 14.30: Bertha István szalonzenekara. 17: „Nyári divat felé.“ Sz. Tüdös Klára előadása. 18: „Az otthon disztéve.“ 18.30: Radnai Erzsébet énekel, zongorakísérettel. 19: Munkásfőlőra. 19.30: Komzay Dénes hegedű, zongorakísérettel. 20: „A Balaton jövője.“ Fabinyi Tihamér dr. kereskedelemügyi miniszter előadása. 20.25: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. „A szevillai borbély.“ Zenéjét szerzte Rossini. 2. „Petruska.“ 4 képből. Zenéjét szerzte Sztravinszkij Igor. 24: Rácz Béla és cigányzenekara muzsikál, Lipóczky József énekel. — Budapest II. 18—18.30: Hanglemezek. 20.40—22: Szervánszky szalonzenekar. — Bécs. 13: A rádiózenekar előadása. 16.40: Mesék a tengerről és szélről, dalokkal. 17.10: Bayer Stefánia zongorázik. 19.25: Kretschmayer Henrik előadása. 20.15: Ausztriai német néptáncok. A bécsi német népdalegyesület éneknégyesének és népzenekarának előadása. 23.15: Schieder-jazz. — Belgrád. 12: Lemezek. 12.20: Lemezek. 13.15: Rádiózenekar. 14: Népdalok zenekari kísérettel. 20: Lemezek. 20.30: Lemezek. 21: A mitrovicai énekkar hangversenyének közvetítése. 23.45—24: Tánclemezek. — Breslau. 13: hangverseny. 14.35: Szórakoztató zene. 16.10: Wopswede, Schneipilug zeneműve, alt, hegedű, angolkürt és zongorára. 17: Hangverseny. 20: Belsőafrikai expedíció, rádiórevü. 23.45: Éjjeli hangverseny. — Leipzig. 13: Szórakoztató zene. 14.40: Dalkarok lemezei. 16: Művészlemezek. 19.20: Fuvózenekar. 22: Új leipzigie zenészek művei. — Prága. 14: Lemezek. 18.20: Lemezek. 20.30: Smetana. Ördögfi, háromfelvonásos vig-opera. 23.30—24: Lemezek. — Róma. 13.30: Lemezek. 18.30: Hazafias zene lemezek. 21.15: Hazafias versek, háborus dalok és indulók. 22: Mozart: Don Juan, négyfelvonásos opera. — Varsó. 13.35: Ifjúsági hang-

verseny. 17.35: Werner zongoraművész játéka. 18.10: Perkowicz énekes dalelőadása. 21.02: A rádió szimfonikus zenekara. 22.15: Könnyű zene. 23.30: Tánczene. Polonia-szállodából.

PÉNTEK, MÁJUS 25.

Bucuresti. 14.15: Lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Lemezek. 21: Kamara-zene. 21.45: Badescu Dinu énekel. 22.15: Nitzescu és Cerneski játéka két zongorán. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 11: Az Ifjúsági Testnevelési Kongresszus megnyitása. 13: Déli harangszó. 14: Zenekari hangverseny. 16.30: A rádió diákfőlőra. 17: XIV. Lajos és II. Rákóczi Ferenc. 17.30: A Debrecenti Hét és Tiszántúli Vásár. 18: Bársony Dóra énekel, zongorakísérettel. 18.30: Gyorsírótanfolyam. 19: Sportközlemények. 19.15: Győri-trió. 20.30: Rómában történt. 21: Hanglemezek. 21.30: A rádió külügyi negyedőrája. 21.45: Szimfonielőadás a Studióból. Primerose kisasszony. Szimfonia 3 felvonásban. Irta: De Caillavet és De Flers. Fordította Góth Sándor. 23.15: Hírek, időjárásjelentés. 23.30: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. 24.15: Heimlich Lajos zongorázik. — Budapest II. 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Walkür.“ Zenedráma 3 felvonásban. Zenéjét és szövegét írta Wagner Richárd. Fordította: Csiky Gergely. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 17.10: Lemezek. 18.20: Hauk Gertrud Brahms-, Reger-, Mahler- és Marx-dalokat énekel. 20.25: Operett, előadja Sauter Ottó szoprán. Skriwanek tenor és a rádiózenekar. 22.25: Schmidt Ferenc és Schiffmann Edgard játéka a két zongorán. 23.20: Híres szórakoztató zenekarok lemezei. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 12.20: Rádiózenekar. 13.05: Rádiózenekar. 14.10: Lemezek. 17: Vucsevics énekesnő dalai. 18: Lemezek. 20: Népdallemezek. 23.35—24: Zene. — Berlin. 13: Szórakoztató zene a brémai régi városházáról. 15.15: Film lemezek. 17: Katonazene. 19.30: Krab zenészek művei. 21.15: Éjjeli munkások, hangjáték zenével. 22: Rádiózenekar. — Breslau. 12.50: Hangverseny. 14.35: Szórakoztató zene. 17: Rádiózenekar. 22.15: Néptánc. 23.45: Kamarazene régi hangszereken. — Kassa. 12.05: Lemezek. 13.35: Rádiózenekar. 14.40: Lemezek. 17: Lemezek. 17.30: Fuvózene. 19.10: Lemezek. 20.30: Rádiózenekar. — Königsberg. 17: Szórakoztató zene. 20.40: Szórakoztató lemezek. 22: Szimfonikus zene. 23.30—1.30: Tánczene. — Leipzig. 14.10: Régi és új táncok lemezek. 17: Rádiózenekar. 22: Szimfonikusok. 23.30: Juon: Kamaraszimfonia. — Mor. Ostrava. 13.35: Hangverseny. 19.20: Lemezek. 21.35: Főlőra tánczene. — Róma. 13.30: Lemezek. 14—1.45: Könnyű zene. 18: Hangverseny. 20.55: Beszélőújság. Lemezek. 21.45: Szimfonikus hangverseny. 23: Könnyű és tánczene. — Varsó. 13.05: Lemezek. 16.20: Jazz dalokkal. 17.35: Friedmann Ignác lemezei. 18.10: Szopránadalok. 19.10: Kávéházi zene. 21.15: A filharmonikusok hangversenye. 23.40: Tánczene.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Boulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarkokhódiban.

„Grand Hotel“-lel szemben, a főposta sarkán.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját leszállítottuk!

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Érettségizett gyakornokot

(fiút vagy leányt) azonnalra keresünk. Ajánlatok „Állandó állás“ jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 2129

LAKÁS.

LÉPCSÓHAZI bejáratú butorozott uccai szoba 1—2 személy részére, esetleg teljes ellátással, azonnal kiadó, Bdul. Carol 81., I. em., ajtó 4. 1491

VILLA ÉPÜLETBEN szoba. konyhás lakás, kiadó. Str. Paul Chinezul 6. 2128

VÉTEL ÉS ELADÁS.

FUSZERÜZLET berendezés jutányos áron eladó. Str. Mărăesti 28. 2119

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

75 Hektóltér 1932. évi termésű bor eladó. Erdélyben lehet Szántónál, Str. Consistoriului 22. 2116

Becserélem

az elhasznált villanygőzt, rádió és zseblámpa elemeket, ráfizetés mellett, teljesen újakra. Motorica műszerész, Calea Banatului 12. Törött porcellán és üvegtárgyak vizálla ragasztása. 1670

Gyönyörű uriszoba, barokk ebédlő, hálószoba, szalonok, zongorák, íróasztalok, perzsaszőnyegek, étkezőszervizek, lenvászok, ággyerítők, damaszt asztal-neműk, dísz tárgyak, fotelok, paraván, faítr, hintaszék, festmények, antik óra, könyvek, filé és tüll storeok, antik komódok, stb. stb. igen olcsón eladók. SALGONÉ bizományi üzlet Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

MALOMSZITASBÉLYMEK, darasbélymek, eredeti Schweizer gyári lerakat, minden számban és mennyiségben kapható Csetey és Seitz vaskereskedőknél Aradon.

Kaptár és mézpergető olcsón eladó. Grădite, Str. Războeni 47.

Sürgősen hozza el bizalommal eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porcellán díszmű tárgyait SALGONÉ bizományi üzletbe Str. Horia 1. Neuman-palota, hol legrövidebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgősen keresek szőnyegeket, 12-es és 6-os ezüstt, modern háló és ebédlőket, testmennyeket, vitrineket, stb. 1000

ÜZLETEK.

Vizsgázott kozmetikusnő üzlethez pénzes társat keres. Teljes című levelet „Nanon“ jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

II. osztályú vendéglő, házzal együtt, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÜLÖNFÉLÉK.

BLVESZETT fehér him aigora macska, megtaláló, vagy nyomravezető jutalomban részesül. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2121

Ne kísérletezzen egészségével, kérjen Ön is kimondottan eredeti

„OLLA“ övszert, 1776

mely megóvja Önt nemi betegségektől.

KÖNYVEK

Senki földje. Guido da Verona az új olasz irodalom egyik legkiemelkedőbb alakja. Forró levegőjű, nagy feszültséggel, lüktető menettel pereg, mégis mélyenjáró, kitűnő regényei közül a „Senki földje“ a legértékesebb, legértékesebb, 200 oldalon, diszes vászonkötésben, a korábbi 228 lej helyett, most 54 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az Atheneum sorozatos jegyzékét.

A lelkiismeret Paul Burget-nek, a kitűnő francia regényírónak egyik remekműve 340 oldal fehér papíron, most árszállításban 15 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az Atheneum olcsó sorozatok jegyzékét.

A Szkarabeusz bűnügy. Amerikai detektív és kalandor regény az Atheneum kitűnő új sorozatában, mint a sorozat 9-ik kötete. (A sárga detektív. Rejtélyes könyv, 70.000 tanu. Jellege: Gyilkosság. Két bálvány, A Greene-gyilkosság, Hajsza a detektív után, Urileány nem gyilkol.) A detektív- és kalandorregények szívesen egyenként 28 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az Atheneum sorozatok jegyzékét.

Erdély és a világháború. Huber Győző „Rajvonalai“ című könyve számunkra különösen jelentős és érdekes, mert erdélyi háborús könyv. Erdélyi a szerzője és erdélyi csapatokból való a regény személyei, hősei, amellyel, hogy az érdekes, átfogó cselekményei, történései, a háborús légkör forrása és feszültsége, kitűnő megírása, vonzó és jellemző megfigyelései a „Rajvonalai“-t a legértékesebb háborús könyvek sorába emeli. 303 oldalon, fehér papíron, szép kiállításban, korábbi 150 lej helyett, most 40 lej mindenütt, vagy Lepage könyvkereskedésben, Cluj.

PILISINÉ

külföldi tanulmányutjáról a legmodernebb kozmetikai újdonságokkal HAZAÉRKEZETT!!!

Bul. Reg. Maria 15. (Verbos-ház).